

SIEĆ NA RZECZ
INNOWACJI W ROLNICTWIE
I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Krajowa Sieć
Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Materiał opracowany przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Institucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ZREALIZOWANE PROJEKTY W RAMACH SIECI NA RZECZ INNOWACJI W ROLNICTWIE I NA OBSZARACH WIEJSKICH

MAJ - CZERWIEC 2019 R.

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie
Zespół Innowacji w Rolnictwie ds. obsługi SIR

ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, tel. 22 623 28 49

<http://sir.cdr.gov.pl>

e-mail: warszawa@cdr.gov.pl

www.facebook.com/SiecSIR

www.twitter.com/SIR_siec

Projekty zrealizowane przez Centrum Doradztwa Rolniczego i Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego w ramach Planu Operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2018-2019 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w okresie maj – czerwiec 2019 r.

Opracowano na podstawie informacji udostępnionych na stronach internetowych Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz informacji przekazanych pocztą elektroniczną do CDR w Brwinowie Oddział w Warszawie Dział Innowacji w Rolnictwie.

SPIS TREŚCI

1. Stoiska promocyjno - informacyjne jako narzędzie przekazu informacji o Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.....	2
2. Rolnictwo zaangażowane społecznie jako innowacyjna forma przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	4
3. Innowacyjna gospodarka pasieczna.....	5
4. Innowacje w dolnośląskim serowarstwie	9
5. Wybrane przykłady tradycyjnego przetwórstwa produktów rolnych szansą na innowacyjny rozwój małych gospodarstw w województwie lubelskim	11
6. Innowacje w zarządzaniu gospodarstwem rolnym przy wykorzystaniu dronów do teledetekcji multiseptralnej w rolnictwie precyzyjnym	14
7. Wiejskie usługi opiekuńcze – innowacyjna forma przedsiębiorczości	16
8. Wdrażanie innowacji w polskim rolnictwie na przykładzie grup operacyjnych epi – mechanizm wsparcia w ramach działania „Współpraca”	17
9. Rolnictwo zaangażowane społecznie – jako innowacyjny kierunek działalności pozarolniczej	18
10. Ochrona i kształtowanie zasobów wodnych na terenach wiejskich	21
11. Innowacyjne rozwijanie usług opiekuńczych na obszarach wiejskich. Poszukiwanie i przygotowanie potencjalnych osób do założenia i prowadzenia gospodarstwa opiekuńczego w województwie lubuskim – na przykładzie dobrych praktyk z województwa kujawsko-pomorskiego	22
12. Żywność ekologiczna teoria i praktyka – od producenta do konsumenta.....	25
13. Innowacyjne formy Przedsiębiorczości w małym przetwórstwie, krótkie łańcuchy dostaw	27
14. Innowacje w chowie i hodowli bydła mięsnego w Polsce i na świecie	29
15. Pożyteczne mikroorganizmy w uprawie	33
16. Wspieranie tworzenia partnerstw na rzecz innowacji wsi	34
17. Innowacje w uprawie zbóż, bobowatych grubonasiennych i soi	38
18. Nowoczesne metody marketinowe – innowacyjnym sposobem na zwiększenie konkurencyjności produktów rolnych.....	40
19. Innowacyjne rozwiązania w hodowli i produkcji zwierząt gospodarskich.....	41

1 . STOISKA PROMOCYJNO - INFORMACYJNE JAKO NARZĘDZIE PRZEKAZU INFORMACJI O SIECI NA RZECZ INNOWACJI W ROLNICTWIE I NA OBSZARACH WIEJSKICH

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie

Data: 11-12 maja 2019 r.

Miejsce: Łosiów

Forma: stoisko promocyjno-informacyjne

Grupa docelowa: uczestnicy Międzynarodowych Targów Ogrodniczych Wiosna Kwiatów organizowanych przez 2 dni w Łosiowie na terenie Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiowie oraz uczestnicy 3 dniowych Targów rolniczych Opolagra w Kamieniu Śląskim. Głównymi odbiorcami informacji o Sieci - rolnicy, przedsiębiorcy z terenów miejsko-wiejskich, doradcy rolniczy, przedstawiciele instytucji naukowych, przedstawiciele samorządów, organizacje branżowych związanych z rolnictwem oraz mieszkańcy obszarów wiejskich.

Cel: przekazanie informacji o idei, funkcjach i możliwościach jakie daje funkcjonowanie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Zachęcenie do nawiązania współpracy z Siecią skierowane bezpośrednio do przedsiębiorców, rolników, przedstawicieli sektora rolno - spożywczego.

Opis:

Stoisko promocyjno-informacyjne zorganizowano podczas XX Targów Ogrodniczych Wiosna Kwiatów. Na stoiskach były dostępne wszystkie publikacje wydane w ramach operacji własnych realizowanych przez OODR w latach ubiegłych, w tym książka pt. "Zrozumieć innowacje w rolnictwie", cykl specjalistycznych broszur nt. innowacyjnych zastosowań w rolnictwie oraz inne materiały informacyjne.

Zdjęcia:

Źródło: <http://sir.oodr.pl/stoisko-promocyjno-informacyjne-podczas-xx-targow-ogrodniczych-wiosna-kwiatow/>

2. ROLNICTWO ZAANGAŻOWANE SPOŁECZNIE JAKO INNOWACYJNA FORMA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH

Organizator: Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu

Data: 18 maja 2019 r.

Miejsce: Świdnica

Forma: seminarium

Grupa docelowa: 60 osób – rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy DODR we Wrocławiu oraz osoby zainteresowane podejmowaniem i rozwojem usług społecznych, współpracą w tym zakresie oraz wdrażaniem innowacyjnych rozwiązań na obszarach wiejskich.

Cel: propagowanie idei rolnictwa społecznego, w tym propagowanie pomysłu usług opiekuńczych na obszarach wiejskich, tworzenia gospodarstw opiekuńczych, a także zachęcenie do edukacji w gospodarstwie rolnym i tworzenie zagród edukacyjnych na obszarze województwa dolnośląskiego.

Opis:

Tematyka wykładów dotyczyła idei rozwoju rolnictwa społecznego jako alternatywnego, innowacyjnego źródła dochodu, koncepcji gospodarstw opiekuńczych oraz Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Wykłady poprowadziły specjalistki w dziedzinie zagadnień związanych z rolnictwem społecznym, gospodarstw opiekuńczych oraz edukacyjnych, z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Krakowie – Józefina Król oraz Elżbieta Kmita-Dziasek.

Koncepcja gospodarstw opiekuńczych oraz Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych została opracowana i jest wdrażana przez pracowników CDR O/Kraków, którzy podejmują działania na rzecz upowszechniania idei rolnictwa społecznego.

Podczas seminarium zaprezentowały się także, jako dobre przykłady zagród edukacyjnych dwa dolnośląskie gospodarstwa należące do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych – Zagroda Edukacyjna Pasternak z Lutomerza oraz Zagroda Edukacyjna Galeria pod Aniołem z Dobkowa. Podczas wystąpień właścicielki tych gospodarstw – Malwina Pasternak oraz Bogusława i Agata Rudnickie przedstawiły swoją ofertę oraz zachęcały uczestników seminarium do tej formy przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.dodr.pl/relacje,797-seminarium-rolnictwo-zaangazowane-spoecznie-jako-innowacyjna-forma-przedsiębiorczosci-na-obszarach-wiejskich>

3. INNOWACYJNA GOSPODARKA PASIECZNA

Organizator: Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Boguchwale

Data: 21-28 maja 2019 r.

Miejsce: Francja

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 45 osób - rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji naukowych, instytucji rolniczych i okołorolniczych, pracownicy wdrażający fundusze pomocowe, liderzy środowisk lokalnych wspierających lub wdrażających innowacje na obszarach wiejskich, doradcy.

Cel: wspieranie tworzenia sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, doradcami, przedstawicielami instytucji naukowych, przedstawicielami instytucji rolniczych i okołorolniczych (służbami) wspierających wdrażanie innowacji na obszarach wiejskich w zakresie nowatorskiej gospodarki pasiecznej oraz innowacyjnej metody przetwarzania produktów pszczelich poprzez przekazanie wiedzy i praktycznych wskazówek przez producentów zajmujących się gospodarką pasieczną – aglomeracja DIJON – BURGUNDIA – FRANCJA.

Opis:

Nowatorska gospodarka pasieczna

Podkarpaccy pszczelarze, przedstawiciele instytucji rolniczych i doradcy mieli możliwość bezpośredniego nawiązania kontaktu z francuskimi pszczelarzami i wytwórcami produktów opartych na miodzie, a także wymiany doświadczeń w zakresie prowadzenia nowatorskiej gospodarki pasiecznej.

Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

larzy „Les amis des abeilles” w Plombière-les-Dijon. Związek ten zrzesza około 150 pszczelarzy z regionu. Grupa została podjęta przez prezesa Związku pana Michel Cretin.

Praca w tej pasiece to pełny wolontariat, w większości są to emeryci, którzy pasjonują się pszczelarstwem, mają duże doświadczenie w pasiecznictwie i szkolą nowych adeptów pszczelarstwa. Jak mówi prezes – chcą jak najbardziej rozpropagować pszczelarstwo na terenie Burgundii, która słynie przede wszystkim z wina.

Nowi członkowie na zachętę dostają odkład i ul. Pod doświadczonego kierownictwem zaczynają zajmować się pszczelarstwem, by po jakimś czasie, gdy już sami na tyle się rozwiną, aby samodzielnie prowadzić pasiekę, oddać ten pierwszy ul kolejnemu chętnemu chcącemu rozpocząć taką działalność.

Podczas wizyty grupa studyjna miała przyjemność degustować miód pochodzący z pasieki.

Od 21 do 28 maja 2019 roku odbył się wyjazd studyjny 45-osobowej grupy do Francji, który został zorganizowany przez Podkarpacki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Boguchwale.

Wiodącym tematem była „Nowatorska gospodarka pasieczna” na przykładzie aglomeracji Dijon we Francji.

Pierwsza wizyta została złożona w pasiece szkoleniowej **Związku Pszcze-**

Kolejnym punktem programu była wizyta w **fabryce pierników** istniejącej od 1796 roku i **muzeum „Mulot et Petit Jean”**.

To jedna z niewielu francuskich firm, która może się poszczycić ponad dwoma wiekami istnienia. W przestrzeni muzealnej można było odkryć tajemnice robienia pierników.

„Mulot & Petit Jean” czyni innowacje priorytetem, jednocześnie zachowując rodowe gusta. Produkcja zaczyna się jak dawniej od opracowania pasty macierzystej z mąki pszennej i miodu (miód stanowi 30% składu piernika). Piernik jest częścią dziedzictwa smakowego Dijon.

Fabryka jest podwykonawcą Firmy APIDIS i robi pierniki (pain d'épices) według przepisu założyciela APIDIS-u pana Perronneau.

Program drugiego dnia obejmował wizytę w pasiekach **Związku Pszczelarzy „SAGE”**, których głównym celem jest propagowanie wiedzy o owadach zapylających m.in. o pszczołach. Pan Jean-Pierre André wraz z koleżanką Michèle pokazywali grupie mini-pasiekę na cmentarzu w Marsannay-la Cote i mini-pasiekę w parku „Clos du Roy” potocznie nazywanym farmą szkolną. Jako „mieszczuchy” chcą zaszczerpić, zwłaszcza dzieciom, zainteresowanie pszczołami i miłość do nich.

„SAGE” ma porozumienie z urzędem miasta na mocy którego miasto użycza im terenu na którym stawiają ule. Oni w zamian prowadzą zajęcia z dziećmi i szkolenia. Pozyskiwanie miodu nie jest dla nich

najważniejsze, chodzi im przede wszystkim o rozwój zapylaczy, propagowanie wiedzy i oswojenie ludzi z bliskością pszczoł.

Związek oprócz tego przygotowuje różne animacje przy ulach, prowadzi wykłady w szkołach, spotyka się z dziećmi, aby ich edukować o tym czym jest pszczoła i jaka jest jej rola.

Ich pasieki to za każdym razem nie mniej niż trzy ule. Według nich miejsce zielone nie zawsze oznacza, że jest dobre, bo winnice są traktowane środkami chemicznymi. Dlatego próbują za każdym razem postawić ule, gdzie pszczoły najwyżej z trzech uli są w stanie znaleźć nektar w okolicy, nie musząc lecieć bardzo daleko. Ich zamiarem jest, aby wykorzystać małe tereny zielone i postawić tam małą liczbę uli tylko po to, aby pszczoły były obecne.

Ostatnim punktem programu była całodzienna wizyta w **firmie rodzinnej APIDIS**, która kultywuje dziedzictwo pszczelarstwa w piątym już pokoleniu. Tradycje pszczelarstwa sięgają korzeniami 1890 r. Specjalizuje się w produkcji, pakowaniu i wprowadzaniu na rynek miodu, produktów z ula i produktów miodopochodnych. Jej produkty są obecne w 29 krajach. Jest jednym z największych producentów miodu we Francji, posiada około 4 000 uli (w tym 1000 uli nastawionych na produkcję ekologiczną), produkcja na poziomie 12 000 ton miodu rocznie.

O szczegółach funkcjonowania firmy opowiedzieli m.in. Marcin Paluch (absolwent Technikum Pszcze-

larskiego w Pszczeliej Woli oraz Akademii Rolniczej w Lublinie) oraz Thomas Decombard-Perronneau, współwłaściciel i dyrektor generalny APIDIS.

Grupa zapoznała się z gospodarką pasieczną, która ma racjonalne wydanie w warunkach europejskich, działa na terenie południowej Francji, a także przewozi ule na tereny miododajne np. na pola lawendy.

Pszczelarze zwrócili uwagę przede wszystkim na logistykę stosowaną w działaniu i gospodarkę pasieczną nakierowaną na maksymalne pozyskiwanie miodu. Dużym zaskoczeniem była liczba osób, która obsługuje te 4 tys. rodzin pszczelek. To w porywach 5-6 osób, a na bieżąco tę pracę wykonują cztery osoby, czyli średnio na 1 osobę przypada ok. 1000 rodzin pszczelek z obsługą, hodowlą i z pozyskaniem.

Uczestnicy wyjazdu zwiedzili również nowoczesny zakład dystrybucji miodu, linie pozyskiwania i konfekcjonowania. Zobaczyli również z bliska jak wygląda nowoczesne laboratorium do badania miodu i jak produkt zostaje przygotowany do sprzedaży. APIDIS ma sieć sprzedaży na terenie Francji oraz prowadzi sprzedaż wysyłkową. Tu grupa miała okazję zobaczyć Firmę o takiej skali eksportu i handlu, jakiej w Polsce jeszcze nie ma.

W ramach wyjazdu studyjnego pan Marcin Fedorowicz, realizujący program „Pszczoly wracają do lasu”, w którym uczestniczy Nadleśnictwo Rymanów przedstawił założenia, efekty i plany związane ze zwiększeniem bioróżnorodności siedliskowej lasu poprzez stworzenie bazy pokarmowej dla pszczoł. Ciekawy wykład wzbogacił prezentacją multimedialną.

Wyjazd studyjny służył nawiązaniu kontaktów ze związkami pszczelarzy z Francji. Efektem są listy intencyjne podpisane pomiędzy stronami, które mają posłużyć nawiązaniu dalszej współpracy.

*Anna Bielańska
Piotr Błażejowski
PODR Boguchwała*

Organizator: Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu

Data: 29-31 maja 2019 r.

Miejsce: serowarnia Wańczykówka w Krzeszowie

Forma: warsztaty

Grupa docelowa: 12 osób - rolnicy, producenci rolni, doradcy, mieszkańcy obszarów wiejskich i inne osoby zainteresowane wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich z wykorzystaniem środków dostępnych w ramach działania „Współpraca”

Cel: zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów w zakresie krótkich łańcuchów dostaw, a także rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich poprzez podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności w zakresie serowarstwa wykorzystującego surowce pochodzące z własnego gospodarstwa.

Opis:

Pierwszy dzień warsztatów upłynął na produkcji sera gouda na bazie krowiego mleka oraz sera fety. Odpowiednia wielkość ziaren, czas mieszania, krojenie w słupki, a wszystko to pod baczny okiem właściciela serowarni. Sery obracano w formach w wymaganych odstępach czasu, a z pozostałej serwatki uczestnicy przygotowali ricottę. Oprócz zajęć praktycznych, warsztaty składały się także z części teoretycznej, podczas której przedstawiono zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa produkowanej żywności, a także możliwości jej sprzedaży przez rolników w ramach rolniczego handlu detalicznego. Bo aby wyprodukować dobry ser, trzeba mieć i wiedzę, i umiejętności na temat wymagającej sztuki serowarskiej.

Podczas warsztatów odbyły się także jogurtowe wariacje. Zadaniem uczestników było przygotowanie ośmiu rodzajów jogurtów, o różnej zawartości dodanych kultur bakterii i rodzaju wykorzystanego mleka. W kolejnych dniach przygotowywano sery kwasowo-podpuszczkowe i podpuszczkowe z niepasteryzowanego mleka, ser górski sudecki. Rozpoznawano też różnice w konsystencji, smaku i zapachu jogurtów wytworzonych pierwszego dnia. Nie zabrakło tematów związanych z mikrobiologią mleka oraz zagrożeniami mikrobiologicznymi, a także ze sprzętem serowarskim oraz innymi narzędziami wykorzystywanymi do produkcji.

Kluczem do sukcesu w sprzedaży regionalnej żywności wysokiej jakości jest promocja poprzez budowanie lokalnej marki. Stworzenie wspólnej oferty regionu to zachęca turystów do przyjazdów i powrotów. Jest to możliwe dzięki współpracy lokalnych producentów, przedsiębiorców, restauratorów i organizacji. Aby pokazać uczestnikom warsztatów przykład takiej działalności, zorganizowano wizytę w restauracji Babinicz w Dworzysku w Szczawnie Zdroju. Wykorzystuje ona w swojej kuchni nie tylko produkty serowarskie z Wańczykówki, ale także specjały wytwarzane przez innych dolnośląskich producentów i rolników. Wyróżniony nagrodą Hermesa w 2016 roku oraz tytułem Szefa Kuchni Tradycyjnej 2017 Wojciech Harapkiewicz skomponował poczęstunek złożony z przystawki oraz zupy, do przyrządzenia których wykorzystał sery z Wańczykówki. Po posiłku uczestnicy warsztatów przygotowywali potrawy z serów pod kierownictwem Szefa Kuchni.

Ponieważ warsztaty „Innowacje w dolnośląskim serowarstwie” zostały zorganizowane w ramach operacji do realizacji w Planie Operacyjnym Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2018-2019 w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, nie mogło zabraknąć tematów związanych z funkcjonowaniem oraz działaniami Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich Dolnego Śląska, a także możliwościami tworzenia grup operacyjnych w ramach działania „Współpraca”. Zagadnienia te omówiła Izabela Michniewicz – koordynator SIR w Dolnośląskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego z siedzibą we Wrocławiu.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.dodr.pl/sir/operacja-innowacje-w-dolnoslaskim-serowarstwie-29-31052019-r>

5. WYBRANE PRZYKŁADY TRADYCYJNEGO PRZETWÓRSTWA PRODUKTÓW ROLNYCH SZANSĄ NA INNOWACYJNY ROZWÓJ MAŁYCH GOSPODARSTW W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

Organizator: Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Data: 29-31 maja 2019 r.

Miejsce: województwo lubelskie

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 25 osób - rolnicy, doradcy rolniczy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji rolniczych, około rolniczych i naukowych, przedstawiciele stowarzyszeń.

Cel: poszerzenie wiedzy uczestników na temat możliwości innowacyjnego przetwórstwa produktów wytwarzanych w małych gospodarstwach, poznanie innowacyjnych możliwości jakie daje tradycyjne przetwórstwo, zapoznanie z wybranymi przykładami dobrych praktyk.

Opis:

W pierwszym dniu wizyty uczestnicy odwiedzili firmę „Moje Owoce”, która powstała w 2012 roku. Właścicielka wraz z mężem prowadzi od trzydziestu lat gospodarstwo rolne specjalizujące się w produkcji malin. Tradycją w domu właścicielki było coroczne robienie przetworów na zimę właśnie z tych owoców według starych sprawdzonych receptur, przekazywanych przez kolejne pokolenia. Zalety tych domowych pyszności powstających ze świeżych, własnoręcznie wyhodowanych i zebranych owoców, przez wiele lat były doceniane jedynie przez domowników i najbliższych przyjaciół rodziny jednakże cieszyły się one takim dużym powodzeniem, że szybko znikwały z półek. Stale rosnące zainteresowanie tradycyjnymi przetworami sprawiło, że zapadła w końcu decyzja aby domową produkcję przekształcić w małą wytwórnię owocowych skarbów, by móc dzielić się tym dziedzictwem także z innymi. Dzięki bezpośredniemu sąsiedztwu wytwórni i własnej plantacji, do produkcji trafiają tylko świeże owoce wysokiej jakości. Soki i musy powstają według tradycyjnych metod, a w ich skład wchodzi tylko naturalne składniki. Pierwszymi produktami były wyroby z malin, czyli syrop, mus i sok malinowy. Obecnie w swojej ofercie firma ma już 13 różnych, równie smakowitych przetworów i stale się rozwija.

Kolejnym etapem były warsztaty w Regionalnym Muzeum Cebularza w Lublinie, którego misją jest rozpowszechnianie wiedzy na temat tego historycznego produktu tradycyjnego. Na świecie istnieją skarby: skarby piratów, skarby zakopane w ziemi, skarby historyczne i skarby lokalne takie jak cebularz. W Regionalnym Muzeum Cebularza podczas interaktywnego pokazu z udziałem legendarnej Esterki oraz piekarza Franka przedstawiona była geneza powstania tego wspaniałego wypieku, który od setek lat napędza żołądki i sprawia radość ludności z terenu Lubelszczyzny oraz ich gości. Podczas wizyty uczestnicy poznali legendę i przepis na cebularze oraz odkryli właściwości jego składników. Pokaz zakończony był degustacją.

W dniu drugim wyjazdu studyjnego grupa odwiedziła kolejne dwa gospodarstwa.

Pierwsze to gospodarstwo ekologiczne Doroty i Jerzego Moń w miejscowości Krupe, które produkuje najwyższej jakości sery podpuszczkowe z ziołami. Właściciele zaprosili uczestników wyjazdu do degustacji serów wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnych w 2014 roku. Głównym składnikiem tych serów jest mleko niepasteryzowane pochodzące od krów rasy polska czerwona. Gospodarstwo oferuje sery w ośmiu smakach, ser z kozieradką, czosnkiem niedźwiedzim, z czarnuszką, z pokrzywą, z lubczykiem, z bazylią, ziołami prowansalskimi oraz z mieszanką tych ziół. Początkowo gospodarstwo prowadziło produkcję w ramach działalności Marginalnej Lokalnej Ograniczonej, jednak ułatwienia jakie przyniosła ustawa o Rolniczym Handlu Detalicznym przyczyniła się do zmiany przez właścicieli decyzji i obecnie korzystają oni z produkcji serów w ramach właśnie tej działalności.

Drugim gospodarstwem odwiedzionym w tym dniu była olejarnia świąteczna Pana Tomasza Kostrubca we wsi Ruszów. Olejarnia Świąteczna to mała rodzinna firma. Jest najdłużej działającym zakładem na Roztoczu, produkującym olej metodą tradycyjną. Jest częścią Gospodarstwa Olechata, położonego wśród roztoczańskich pól w Dolinie Górnej Łabuńki. Produkowane oleje są wyróżniane prestiżowymi nagrodami. Doceniane są za niespotykany smak i zapach oraz właściwości zdrowotne. Do tłoczenia oleju używa się tylko lokalnych surowców starannie wybranych i nie dosuszanych glifosatami. Oleje są tłoczone na zimno na dwa sposoby: "bite tradycyjnie" produkowane metodą sprzed 100 lat oraz "Na zdrowie!" wyciskane przy użyciu najnowszej technologii jeszcze w niższych temperaturach. Gospodarstwo jest laureatem wielu konkursów, a także odwiedzane jest przez znanych podróżników kulinarnych, którzy prezentują je w swoich programach telewizyjnych.

Ostatni dzień wizyty rozpoczęła wizyta w miejscowości Lipowiec w gospodarstwie agroturystycznym „Polana”, gdzie właściciele prowadzą winnicę „Pasja Roztocza”. Uprawą winorośli zajmują się od 2008 roku. Na początku miała to być wyłącznie atrakcja dla gości odwiedzających gospodarstwo agroturystyczne. Właściciele zasadzili 60 sztuk winorośli na zboczu pomiędzy domem Polana a Skarpa. Jednak pierwsze wino wytrawne które uzyskali z odmiany Dornfelder sprawiło, że uprawa jak i produkcja wina stały się ich pasją, dlatego też nazwali winnicę „Pasja Roztocza”. Obecnie liczy ona 700 sztuk winnych krzewów a uprawiane odmiany to Riesling, Solaris, Johanniter (wina białe), Cabernet Cantor, Dornfelder, Acolon (wina czerwone) oraz Nero, Fenix (wina deserowe). Ich specjalnością są również nalewki z tarniny, aronii i czeremchy. Wapienna gleba, słoneczne lato (Roztocze ma ponad 100 dni słonecznych w ciągu roku czyli najwięcej w Polsce), ciepłe noce sprawiły, że wino posiada wyjątkowy smak i aromat. Wizytę w winnicy zakończyła degustacja win produkowanych w gospodarstwie.

Ostatnie gospodarstwo odwiedzone przez uczestników wyjazdu to Frux Solis w miejscowości Mikołajówka prowadzone przez Państwa Małgorzatę i Tomasza Solis. Gospodarstwo znajduje się w lubelskim rejonie sadowniczym, w powiecie kraśnickim. Pierwszy sad w Mikołajówce założył Paweł Solis w 1880r. Wzorem przodków właściciele kontynuują tradycję sadowniczą i przetwórczą w gospodarstwie. FRUX SOLIS (łac.) OWOCE SŁOŃCA oferuje produkty tradycyjne i naturalne, zrobione z owoców z własnego gospodarstwa stosującego dobrą praktykę sadowniczą. Od 2016 roku gospodarstwo jest Zagrodą Edukacyjną - "Solisowe Sioło". Realizuje programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży. Dla osób dorosłych organizuje warsztaty z produkcji cydru. W gospodarstwie działa cydrownia w której produkowany jest "Cydr Sadownika" z Mikołajówki. Budynek jest również siedzibą Lubelskiego Stowarzyszenia Miłośników Cydru. Na zakończenie wyjazdu studyjnego właścicielka podjęła gości pysznym obiadem połączonym z degustacją cydru oraz zwiedzaniem gospodarstwa.

Zdjęcia:

Źródło: http://odr.konskowola.pl/www_m/index.php/aktualnosci-sir/1003-relacja-z-wyjazdu-studyjnego-pt-wybrane-przyklady-tradycyjnego-przetworstwa-produktow-rolnych-szansa-na-innowacyjny-rozwoj-malych-gospodarstw-w-województwie-lubelskim-2

6. INNOWACJE W ZARZĄDZANIU GOSPODARSTWEM ROLNYM PRZY WYKORZYSTANIU DRONÓW DO TELEDETEKЦИИ MULTISEPTRALNEJ W ROLNICTWIE PRECYZYJNYM

Organizator: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie

Data: 29-31 maja 2019 r.

Miejsce: FOLWARK MIŁKOWIEC, Kozłowo

Forma: seminarium połączone z pokazem

Grupa docelowa: 30 osób - rolnicy, doradcy rolniczy

Cel: przedstawienie uczestnikom innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie precyzyjnym z wykorzystaniem dronów do sporządzania map kondycji zasiewów, kondycji zdrowotnej roślin co powinno przełożyć się do przygotowywania precyzyjnych map nawożenia. Seminarium miało charakter dwudniowego wydarzenia, które łączyło zarówno część teoretyczną, jak i praktyczną, która odbędzie się na polu

Opis:

Pierwszego dnia seminarium wykładowcy z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego przekazali słuchaczom wiedzę na temat praktycznego wykorzystania dronów w rolnictwie precyzyjnym. Przybliżyli również definicje teledetekcji oraz fotogrametrii, wyjaśnili, na czym polega promieniowanie elektromagnetyczne, a także w jaki sposób należy opracować dane teledetekcyjnych.

Drugiego dnia odbyła się część praktyczna, podczas której przedstawiciele firmy Greendrones zaprezentowali uczestnikom seminarium drony o różnej funkcjonalności, od najprostszego i najbardziej powszechnego wyposażonego w dobrej jakości aparat fotograficzny i kamerę, po drona wyposażonego w bardziej zaawansowane kamery RGB oraz kamery multispektralne. Pokazy odbywały się nad kilkunastohektarowym polem z uprawą kukurydzy. Pod okiem doświadczonych operatorów z firmy Greendrones uczestnicy seminarium mieli możliwość spróbowania swoich sił w sterowaniu bezzałogowymi statkami powietrznymi.

Zdjęcia:

Źródło:

<https://wmodr.pl/informacje/668?fbclid=IwARodm57BJ-LcX3iaS5qrNYeJz8udoUprFKR18NvjrsUbqh4z4gIjYZaU4o>

7. WIEJSKIE USŁUGI OPIEKUŃCZE – INNOWACYJNA FORMA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Organizator: Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Data: 5 czerwca 2019 r.

Miejsce: Lublin

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 40 osób - rolnicy, doradcy rolniczy, przedstawiciele instytucji naukowych oraz organizacji wiejskich - osoby zainteresowane tematyką wiejskich usług opiekuńczych świadczonych

Cel: propagowanie idei rozwijania wiejskich usług opiekuńczych, w tym gospodarstw opiekuńczych jako innowacyjnej formy przedsiębiorczości na obszarach wiejskich województwa lubelskiego.

Opis:

Podczas konferencji przedstawiono wiedzę z zakresu rolnictwa społecznego w kontekście tworzenia gospodarstw opiekuńczych, wskazano możliwości wykorzystania gospodarstwa rolnego do pełnienia funkcji opieki nad osobami niesamodzielnymi. Uczestnicy konferencji poznali zasady tworzenia gospodarstw opiekuńczych oraz uzyskali odpowiedzi na wiele nurtujących pytań. Wskazano istotne argumenty przemawiające za koncepcją tworzenia gospodarstw opiekuńczych będących odpowiedzią na trendy demograficzne obserwowane w naszym kraju tj. wydłużanie się życia i związane z tym starzenie się społeczeństwa. Zwrócono uwagę na zasadność prowadzenia działań w kierunku wiązania działalności rolniczej z usługami opiekuńczymi, na to że umożliwienie kontaktu z naturą oraz uczestniczenie w jego codziennym życiu będzie miało dobroczynny wpływ na zdrowie i kondycję osób korzystających z usług. Podkreślono fakt, że powstawanie gospodarstw opiekuńczych będzie również sprzyjać podnoszeniu jakości życia na obszarach wiejskich, co umożliwi mieszkańcom mniejszych miejscowości większy dostęp do usług społecznych.

Tematykę gospodarstw opiekuńczych w zakresie zasad tworzenia oraz funkcjonowania i rozwoju, przedstawiły Pani Józefina Król – pracownik Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Krakowie oraz Pani Justyna Lesiewicz pracownik Kujawsko – Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Mnikowie. Posiadane doświadczenie pracy zawodowej w zakresie zagadnień obejmujących tematykę gospodarstw opiekuńczych, świadczenia usług opiekuńczych będących częścią rolnictwa społecznego, pozwoliło merytorycznie, interesująco i wyczerpująco przedstawić temat.

W konferencji także wzięła udział Pani Małgorzata Oparka, która wraz z mężem jest właścicielem gospodarstwa opiekuńczego „Matyldowa Zagroda” w Lubiewicach – powiat tucholski. Wystąpienie na konferencji Pani Małgorzaty Oparka dało możliwość podzielenia się jej doświadczeniami prowadzenia gospodarstwa opiekuńczego, powiedzenia tego jak w praktyce wygląda świadczenie opieki nad osobami starszymi w gospodarstwie rolnym.

Zdjęcia:

Źródło: http://lodr.konskowola.pl/www_m/index.php/1004-wiejskie-uslugi-opiekuncze-innowacyjna-forma-przedsiębiorczości

8. WDRAŻANIE INNOWACJI W POLSKIM ROLNICTWIE NA PRZYKŁDZIE GRUP OPERACYJNYCH EPI – MECHANIZM WSPARCIA W RAMACH DZIAŁANIA „WSPÓŁPRACA”

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiowie

Data: 12 czerwca 2019 r.

Miejsce: Łosiów

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 45 osób - rolnicy, przedsiębiorcy, przedstawiciele związków branżowych i grup producentów rolnych, uczelnie i instytucje naukowe, doradcy rolni, osoby zainteresowane innowacyjnymi rozwiązaniami z zakresu rolnictwa.

Cel: budowa sieci powiązań między przedstawicielami nauki i biznesu a rolnictwem oraz przyspieszenie transferu wiedzy i innowacji do praktyki gospodarczej, co przedłoży się na powstanie nowych grup operacyjnych EPI w woj. opolskim.

Opis:

Uroczystego otwarcia konferencji oraz przywitania uczestników dokonała Pani Teresa Barańska – Zastępca Dyrektora Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiowie. Moderatorami konferencji SIR byli brokerzy krajowi z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie – Pan Ireneusz Drozdowski i Pan Aleksander Bomberski. W pierwszym wystąpieniu broker innowacji Ireneusz Drozdowski omówił ideę partnerskiej współpracy w planowaniu i wdrażaniu innowacji. W przystępny sposób przekazał podstawowe informacje dotyczące możliwości finansowania innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie w ramach działania “Współpraca” objętego PROW na lata 2014-2020 oraz nakreślił planowane zmiany rozporządzenia. Następnie Pan Ireneusz Drozdowski zaprezentował informacje na temat dotychczasowych postępowań konkursowych w ramach działania “Współpraca” oraz w ciekawy sposób opowiedział o funkcjonujących grupach operacyjnych EPI w Polsce. W drugiej części konferencji broker innowacji Aleksander Bomberski przedstawił rolę i znaczenie grup operacyjnych EPI, rzetelnie została omówiona metodologia tworzenia i pracy w ramach grupy EPI, co spotkało się z dużym zainteresowaniem słuchaczy. W ostatnim wystąpieniu Pan Aleksander Bomberski udzielił informacji na temat EIP-AGRI Europejskiego Partnerstwa Innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa oraz funkcjonujących grup operacyjnych w krajach Unii Europejskiej.

W trakcie konferencji między wykładcami, pracownikami OODR i uczestnikami spotkania wywiązało się wiele inspirujących dyskusji i nawiązało nowych znajomości. Na koniec każdy ze słuchaczy otrzymał zaświadczenie potwierdzające udział w konferencji.

Zdjęcia:

Źródło: <http://sir.oodr.pl/konferencja-pt-wdrazanie-innowacji-w-polskim-rolnictwie-na-przykladzie-grup-operacyjnych-epi-mechanizm-wsparcia-w-ramach-dzialania-wspolpraca/>

9. ROLNICTWO ZAANGAŻOWANE SPOŁECZNIE – JAKO INNOWACYJNY KIERUNEK DZIAŁALNOŚCI POZAROLNICZEJ

Organizator: Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Data: 12-14 czerwca 2019 r.

Miejsce: województwo kujawsko-pomorskie

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 25 osób - rolnicy, doradcy rolniczy, przedsiębiorcy, przedstawiciele instytucji rolniczych, około rolniczych i naukowych, przedstawiciele stowarzyszeń

Cel: upowszechnienie wiedzy nt. prowadzenia gospodarstw opiekuńczych i wiosek tematycznych jako innowacyjnego kierunku działalności pozarolniczej, aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich województwa lubelskiego w tym zakresie.

Opis:

W czasie wyjazdu uczestnicy odwiedzili trzy gospodarstwa opiekuńcze: w Glewie - „Pod zachrypniętym kogutem”, w Bochlinie - „Toskanię Kociewską” i „Matyldową zagrodę” w Lubiewicach oraz dwie wioski tematyczne: Wioskę Górniczą Piła Młyn i Wioskę Chlebową Jania Góra. W ostatnim dniu, gościli także w Kujawsko – Pomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Mnikowie, gdzie pracownicy ośrodka podzielili się swoimi doświadczeniami w zakresie zagadnień obejmujących tematykę gospodarstw opiekuńczych i świadczenia usług opiekuńczych. Oprowadzono także grupę uczestników wyjazdu po inkubatorze kuchennym, który powstał na terenie ośrodka w ramach pozyskanych środków unijnych, udostępniany osobom, które chcą zająć się przerobem mięsa, owoców czy warzyw, a w gospodarstwie nie mają do tego odpowiednich warunków (także sanitarnych). Inkubator kuchenny w Mnikowie to także miejsce, gdzie organizowane są zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży - np. warsztaty kulinarne.

Realizacja operacji pokazała uczestnikom wyjazdu jak funkcjonują gospodarstwa opiekuńcze i wioski tematyczne, stanowiące element rolnictwa społecznego. Rolnictwa, w którym istotą jest jego wielofunkcyjność rozumiana jako możliwość zaspokojenia w gospodarstwie rolnym także potrzeb pozarolniczych. Zarówno prowadzenie gospodarstwa opiekuńczego oraz wioski tematycznej to innowacyjny sposób na ożywienie gospodarki wiejskiej, który daje możliwość zapewnienia mieszkańcom wsi alternatywnych dochodów. Oferta usług opiekuńczych bazuje na zasobach gospodarstwa rolnego, umożliwia kontakt z naturą oraz uczestniczenie w jego codziennym życiu. Zaś oferta wsi tematycznych budowana na bazie zasobów przyrodniczych, kulturowych i historycznych danej miejscowości, pozwala przyciągnąć na tereny wiejskie turystów oraz zintegrować mieszkańców wsi.

Wyjazd studyjny do województwa kujawsko - pomorskiego spełnił założony cel - upowszechnienie wiedzy na temat prowadzenia gospodarstw opiekuńczych i wiosek tematycznych jako innowacyjnego kierunku działalności pozarolniczej, aktywizację mieszkańców obszarów wiejskich województwa lubelskiego w tym zakresie. Cała grupa bardzo aktywnie uczestniczyła w każdym z wizytowanych miejsc.

Zdjęcia:

Źródło: http://lodr.konskowola.pl/www_m/index.php/aktualnosci-sir/1043-rolnictwo-zaangazowane-spolecznie-jako-innowacyjny-kierunek-dzialalnosci-pozarolniczej-2

Organizator: Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu

Data: 12 czerwca 2019 r.

Miejsce: Stare Miasto

Forma: konferencja połączona z wyjazdem studyjnym

Grupa docelowa: 50 osób – rolnicy, doradcy

Cel: ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie w zakresie ochrony i kształtowania zasobów wodnych na terenach wiejskich. W ramach projektu przygotowana również zostanie publikacja dotycząca nowoczesnego gospodarowania wodą w rolnictwie z uwzględnieniem podstaw prawnych korzystania z wód.

Opis:

W trakcie konferencji niezwykle interesująco zagadnienia przedstawili pracownicy Wód Polskich, którzy potrafili w sposób jasny odpowiadać na pytania uczestników. Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu gościł dyrektora Zarządu Zalewni w Kole – Jana Bartczaka oraz zastępcę dyrektora w Zarządzie Zlewni w Sieradzu – Anitę Barańską.

Uczestnicy konferencji zapoznali się z podstawami prawnymi gospodarowania wodą oraz ze zmianami wprowadzonymi do obowiązujących przepisów prawa wodnego, jak również poznali strukturę spółki Wody Polskie. Woda to również dbałość o glebę. Rolnicy mogli usłyszeć od dra Tomasza Piechoty z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu o skutkach źle uprawianej ziemi. Zmiany klimatu zmuszają nas bowiem do zweryfikowania dotychczasowo przyjętych metod przygotowywania gleby pod uprawy. Uczestnicy żywo reagowali podczas wykładu. Melioracja może gwarantować stabilność w dostępie do wody. Dr Michał Napierała z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu przedstawiał możliwości zastosowania urządzeń do regulowania i monitorowania stanu wód gruntowych. Część wykładowa przez dobór tematyki zakończyła się obszerną dyskusją, która ze względu na ograniczony czas musiała zostać przeniesiona na II część – wyjazd studyjny.

W części wyjazdowej konferencji uczestnicy odwiedzili kolejno: przepompownię i wał przeciwpowodziowy w Woli Podłężnej, służę Morzysław, gdzie znajdują się wrota przeciwpowodziowe oraz przepompownia przeciwpowodziowa, a zakończyliśmy zwiedzanie obiektów przy zbiorniku Stare Miasto, który jest przykładem małej retencji. Wszystkie wymienione obiekty uczestnicy mogli zwiedzać dzięki uprzejmości dyrektora Zarządu Zlewni w Kole Jana Bartczaka, który był naszym przewodnikiem w trakcie wyjazdu.

W wyniku operacji osiągnięto transfer innowacyjnej wiedzy z zakresu ochrony i kształtowania zasobów wodnych na terenach wiejskich. Uczestnicy wyjazdu zobaczyli obiekty dbające o nasze bezpieczeństwo, jak również pokazujące na czym polega zarządzanie wodą. Uczestnicy mieli okazję wymienić swoje doświadczenia z praktykami oraz naukowcami.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.wodr.poznan.pl/sir/aktualnosci/item/9323-relacja-z-konferencji-ochrona-i-kształtowanie-zasobow-wodnych-na-terenach-wiejskich>

11. INNOWACYJNE ROZWIJANIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH NA OBSZARACH WIEJSKICH. POSZUKIWANIE I PRZYGOTOWANIE POTENCJALNYCH OSÓB DO ZAŁOŻENIA I PROWADZENIA GOSPODARSTWA OPIEKUŃCZEGO W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM – NA PRZYKŁADZIE DOBRYCH PRAKTYK Z WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 13-14 czerwca 2019 r.

Miejsce: gospodarstwo opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 20 osób - rolnicy oraz mieszkańcy obszarów wiejskich z woj. lubuskiego, właściciele gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych, przedstawiciele organizacji pozarządowych, zainteresowane utworzeniem gospodarstwa opiekuńczego oraz specjaliści LODR, którzy będą wsparciem merytorycznym tworzonych gospodarstw.

Cel: podniesienie wiedzy uczestników w zakresie innowacji związanej z zakładaniem, prowadzeniem i funkcjonowaniem gospodarstwa opiekuńczego.

Opis:

Problem efektywnego funkcjonowania obszarów wiejskich od kilkadziesiąt lat dotyka niemalże wszystkie kraje Europy. Spowodowane jest to wyludnianiem się obszarów wiejskich, niewykorzystaniem zasobów siły roboczej w gospodarstwach rolnych a co za tym idzie - koniecznością dywersyfikacji dochodów, zwłaszcza w małych gospodarstwach rolnych.

Odpowiedzią na te potrzeby mogą być gospodarstwa opiekuńcze - innowacyjna forma funkcjonowania gospodarstw rolnych, która rozwiązuje problemy zarówno mieszkańców wsi, jak również innych grup społecznych tj. osoby starsze, z demencją lub inną niepełnosprawnością oraz pozostałych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wyzwania wprowadzenia usług społecznych do polskich gospodarstw rolnych podjął się Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie, który po pilotażowym już po raz drugi realizuje projekt dofinansowany z Funduszy Europejskich KSOW pn.: *Opieka w zagrodzie - gospodarstwa opiekuńcze w woj. kujawsko-pomorskim*. Celem tego projektu jest zwiększenie dostępności usług opiekuńczo-aktywizujących dla 225 niesamodzielnych osób z terenu woj. kujawsko-pomorskiego. Utworzone gospodarstwa opiekuńcze zapewniają aktualnie 75 miejsc. „Działają na zasadzie dziennych (czasem całodobowych) ośrodków

opieki/pobytu/terapii lub aktywności włączającej. Gospodarstwa rolne wraz z całym swoim wyposażeniem, rytuałami, obowiązkami, zwierzętami i naturalnym otoczeniem stają się idealnym miejscem wypoczynku, terapii i/lub integracji – w ten sposób ich istnienie na nowo nabiera realnego sensu społecznego i ekonomicznego”- cytata: „Przestrzeń Innowacji”.

Z myślą bliższego zapoznania się z tematem tej innowacyjnej formy działalności uczestnicy wyjazdu studyjnego, zorganizowanego przez LODR Kalsk, odwiedzili w dniach 13-14 czerwca 2019 r. cztery gospodarstwa opiekuńcze. Każde wyjątkowe i niepowtarzalne.

Jako pierwsze, któremu złożono wizytę było Gospodarstwo Opiekuńcze w Dubielnie w powiecie Jeżewo. Ukryte wśród lasów, w sielskiej atmosferze, zapewnia opiekę dzienną od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰. Podopieczni uczestniczą w pracach pielęgnacyjnych w ogrodzie i obejściu, realizują i odkrywają swoje pasje uczestnicząc w zajęciach artystycznych. Spędzają czas na dyskusjach, dbaniu o zwierzęta, czytaniu książek i przygotowywaniu wspólnych posiłków .

Podczas pobytu w tym gospodarstwie, Pani Elwira Zakrzewska - specjalistka z KPODR w Minikowie – wygłosiła prelekcję na temat projektu pn.: *Opieka w zagrodzie - gospodarstwa opiekuńcze w województwie kujawsko-pomorskim i gospodarstw w nim uczestniczących*. Omówiła podstawy prawne regulujących tę formę działalności oraz problemy i sukcesy uczestników projektu pilotażowego. W otoczeniu lasu, ukryci na tarasie przed burzą i deszczem, uczestnicy wyjazdu zostali poczęstowani wspaniałym, domowym obiadem, przygotowanym przez podopiecznych gospodarstwa.

Kolejne gospodarstwo w ramach realizacji operacji było położone w pięknej okolicy wśród pól, pomiędzy dwoma jeziorami Gospodarstwo Opiekuńcze Ernestowo (powiat Świecie). Wcześniej gospodarze prowadzili w tym miejscu agroturystykę. Obecnie cały obiekt został zaadoptowany na potrzeby gospodarstwa opiekuńczego. Jest to idealne miejsce dla seniorów, dla których kontakt i integracja z innymi ludźmi ma ogromne znaczenie. Podopieczni mają zagwarantowaną ciszę, spokój, obcowanie z naturą, dwa pobliskie jeziora i gospodarzy zapewniających opiekę, rozrywkę i aktywny wypoczynek. Kiedy pogoda nie dopisuje spędzają czas na rozmowach, opowieściach o rodzinie i dawnych czasach. Pensjonariusze tego gospodarstwa emanują radością i energią. Podczas przygotowanego dla gości poczęstunku, dzielili się swoimi opiniami na temat udziału w projekcie, wrażeniami z odbytych wycieczek oraz ... radością, że za sprawą artykułu opublikowanego w lokalnej gazecie na temat ich gospodarstw, są sławni.

Ogromnym zaskoczeniem dla Lubuszan była Fundacja i Gospodarstwo Opiekuńcze "Cuda wianki" w Lubiewicach. To niezwykle urokliwe i pachnące wonnościami miejsce, którego duszą jest pani Małgosia. Uzdolniona plastycznie, otwarta na sprawy swoich podopiecznych, tryska niespożytą energią i pomysłowością. Pod jej bacznym okiem podopieczni wykonują najróżniejsze robótki ręczne. Pani Małgosia gospodarstwo prowadzi wraz z mężem i trzema synami, którzy chętnie angażują się we wszelkie prace. Organizują wyjazdy do kina czy teatru, spacerują po lesie, spotkania integracyjne w innych gospodarstwach opiekuńczych, gry i zabawy, wspólne gotowanie i pieczenie, ważny jest również odpoczynek oraz spędzanie czasu w towarzystwie innych osób. Celem działania fundacji jest m.in:

1. rozwijanie usług społecznych związanych z opieką nad osobami starszymi (w szczególności osobami w wieku emerytalnym) a także osobami z demencją lub w inny sposób zagrożonymi wykluczeniem społecznym w szczególności z uwagi na wiek, status społeczny lub stan zdrowia, uzależnienia itp.,
2. społeczna aktywizacja seniorów i osób niepełnosprawnych, chorych, dzieci oraz osób w inny sposób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3. wspieranie osób starszych, chorych, niepełnosprawnych, dzieci oraz osób w inny sposób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zapewnianie im możliwości korzystania z opieki, aktywnego wypoczynku, samodoskonalenia się i rozwoju w tym wsparcia rzeczowego,
4. tworzenie, promocja i realizacja programów mających na celu pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Trudno by mówić o spokoju podczas odwiedzin przez naszą grupę, która została ugoszczona regionalną potrawą o nieco kontrowersyjnej nazwie: ruchańce z fjutem, czyli racuchy drożdżowe (w wykonaniu pań z gospodarstwa Cuda Wianki - niezmiernie pyszne) z gęstym, cudownie słodkim, syropem z buraka cukrowego.

Drugi dzień wyjazdu w całości poświęcono wizycie w sztandarowym Gospodarstwie Opiekuńczym Toskania Kociewska w Bochlinie w powiecie świeckim. Jest to zjawiskowe miejsce, którego autorami są Arkadiusz i Sara Pstrong. Gospodarstwo

rozwija się i działa wielokierunkowo: jako gospodarstwo Eko-Agroturystyczne ze zwierzętami, fundacja i stowarzyszenie. Jest to miejsce bardzo malowniczo położone na terenie Parku Krajobrazowego Dolnej Wisły, otoczone lasem, wzniesieniami i polami. Honorowymi mieszkańcami gospodarstwa są zwierzęta - osły, świnki wietnamskie, kury, gęsi syberyjskie i konie... wyścigowe. W Toskanii Kociewskiej organizowane są warsztaty, spotkania, zielone wakacje, zimowiska i kolonie dla dzieci. Podczas tych spotkań dzieci poznają zwierzęta, ich przyzwyczajenia i sposoby pielęgnacji. Uczą się jak o nie dbać i jak ważne są dla człowieka. Dzieci mogą również uczestniczyć w zajęciach sportowych, warsztatach artystycznych, wspólnie gotować, uczyć się języka angielskiego.

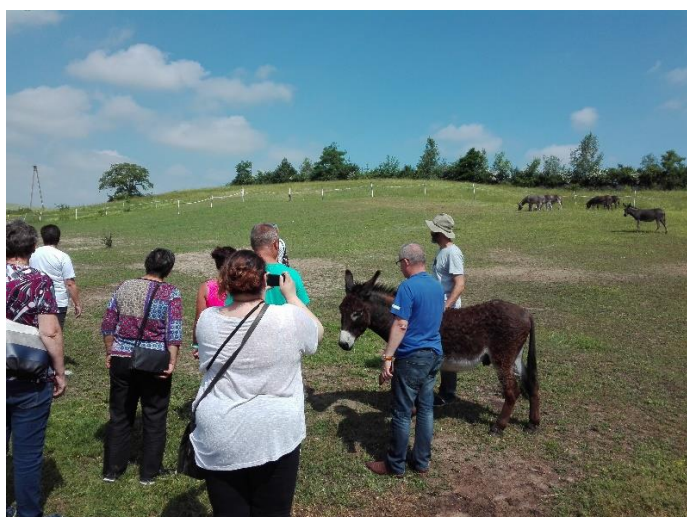
Ogromne pokłady miłości i chęci niesienia pomocy innym, gospodarze skierowali do grupy ludzi, którzy potrzebują jej najbardziej. Do ludzi niesamodzielnych, chorych z uzależnieniami, którzy są zagrożeni wykluczeniem lub z różnych powodów już zostali wycofani z życia społecznego. Osoby, które trafiają pod opiekę gospodarzy i pozostałych mieszkańców Toskanii Kociewskiej czują się potrzebni. A przede wszystkim czują się tutaj jak w domu, biorą czynny udział w życiu codziennym, rodzinnym. Każdy wykonuje przypisane mu zadania zgodnie z posiadanymi możliwościami. Przebywanie w tym miejscu na ziemi oparte jest na wspólnym gotowaniu i biesiadowaniu, pracach w gospodarstwie polegających na zakładaniu i pielęgnowaniu ogrodu, karmieniu i pielęgnowaniu zwierząt, długich rozmowach, zabawach, śpiewaniu, co bardzo poprawia ich aktywność fizyczną, a także ma wpływ na zwiększenie otwartości na innych. W Toskanii Kociewskiej podopieczni zaspokajają potrzeby wyższego rzędu, takie jak akceptacja ze strony innych osób, przyjaźń, potrzeba porozumiewania się, czego nigdy nie osiągnęli by korzystając z opieki instytucjonalnej. Rodzinna atmosfera, serce, życzliwość, empatia, otwartość tworzą poczucie bezpieczeństwa i bliskości. Wielomiesięczny pobyt w tym gospodarstwie opiekuńczym kilku osobom niepełnosprawnym pozwolił odzyskać wiarę w siebie na tyle, że podjęli oni pracę.

Dzięki Sieci na rzecz Innowacji w Rolnictwie i na obszarach wiejskich można było zorganizować wyjazd, który pozwolił rolnikom, agroturystom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich z naszego województwa spotkać się z gospodarzami już prowadzącymi takie gospodarstwa, porozmawiać z osobami tam przebywającymi. Wizyty pomogły zrozumieć, jak dużo dobra i obopólnej korzyści dają gospodarstwa opiekuńcze, które powstały na wsi, w domach rolników, w gospodarstwach rolnych czy agroturystycznych.

Gospodarstwa opiekuńcze to forma wsparcia, którą należy i trzeba rekomendować. Żadna instytucja, nawet najlepiej zorganizowana nie zapewni bardzo ważnej rzeczy - poczucia własnej wartości i przynależności do rodziny. Najlepszą rekomendacją idei tworzenia takich miejsc niech będą słowa jednego z uczestników, Pana Grzegorza "Nareszcie mam rodzinę".

Zdjęcia:

12. ŻYWNOŚĆ EKOLOGICZNA TEORIA I PRAKTYKA – OD PRODUCENTA DO KONSUMENTA

Organizator: Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie

Data: 17-19 czerwca 2019 r.

Miejsce: rejony Podkarpacia

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 40 osób - doradcy rolni, rolnicy ekologiczni i konwencjonalni chcący się podjąć produkcji ekologicznej oraz produktów o podwyższonej jakości.

Cel: tworzenie wspólnych struktur handlowych oraz powiązań organizacyjnych producentów żywności ekologicznej kierowanej do konsumentów. Powzięcie wiedzy praktycznej w zakresie nowatorskich agrotechnicznych rozwiązań w produkcji ekologicznej wpłynie na podwyższenie jakości produktów ekologicznych. Wspólne działanie wzmocni pozycję producentów rolnych w łańcuchu żywnościowym. Zwiększenie zainteresowania wdrażaniem innowacji w rolnictwie

ekologicznym oraz możliwość zapewnienia sobie: regularności dostaw, dostosowania ich wielkości do potrzeb, odpowiedniej i wyrównanej jakości surowca.

Opis:

W ramach wykładów pierwszego dnia przedstawione zostały różne formy wprowadzania sprzedaży bezpośredniej w kontekście tworzenia organizacji i współpracy rolników pomiędzy różnymi podmiotami działalności na obszarach wiejskich, oraz tworzenie organizacji i współpracy rolników pomiędzy różnymi podmiotami działalności na obszarach wiejskich w celu wspólnej sprzedaży tworzenia łańcucha dostaw. Przedstawiono uczestnikom jak zorganizować grupy współpracy w innych regionach Polski, na przykładzie stowarzyszenia „Paczki od rolnika”. Ponadto broker innowacji OODR przeprowadziła wykład nt: „Współpraca jako innowacyjne narzędzie w rozwoju obszarów wiejskich”.

Drugiego dnia odbyły się wizyty studyjne w czterech gospodarstwach, rolników współpracujących w ramach „Paczki od rolnika”, właściciele których przedstawili bezpośrednie korzyści wynikające z takiej formy współdziałania.

Trzeciego dnia, zapoznano uczestników z podejściem skracania łańcucha dystrybucji między rolnikiem, a konsumentem – w tym rozwoju przetwórstwa lokalnego, oraz promocją sprzedaży produktów pod szyldem wspólnej marki. Uczestnicy aktywnie uczestniczyli w szkoleniu, pracując w grupach i prezentując swoje opracowania.

Województwo opolskie jest najmniejsze pod względem gospodarstw ekologicznych w Polsce. Rolnictwo ekologiczne pozwala utrzymać bioróżnorodność na obszarach wiejskich, co wpływa na rozwój potencjału turystycznego wsi, chroni środowisko naturalne poprzez ograniczenia w zastosowaniu środków chemicznych w produkcji jak również promuje obszary wiejskie jako miejsca przyjazne zdrowiu człowieka. Realizacja operacji wpłynie na rozpowszechnienie i spopularyzowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego w naszym województwie. Może przyczynić się również do zatrzymania spadku liczby gospodarstw rolnych produkujących mało opłacalnymi metodami ekologicznymi.

Zdjęcia:

Źródło: <http://sir.oodr.pl/szkolenie-wyjazdowe-z-zakresu-rolnictwa-ekologicznego-pn-zywnosc-ekologiczna-teoria-i-praktyka-od-producenta-do-konsumenta-2/>

13. INNOWACYJNE FORMY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W MAŁYM PRZETWÓRSTWIE, KRÓTKIE ŁAŃCUCHY DOSTAW

Organizator: Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach

Data: 26-27 czerwca 2019 r.

Miejsce: Kazimierz Dolny

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 20 osób - rolnicy, doradcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, przedstawiciele instytucji działających na rzecz rolnictwa.

Cel: przekazanie innowacyjnych rozwiązań w małym przetwórstwie, o zróżnicowanych kierunkach produkcji, w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich oraz organizacji łańcucha dostaw produktów żywnościowych poprzez prezentację dobrych praktyk.

Opis:

W trakcie wyjazdu uczestnicy zapoznali się z systemem funkcjonowania małego przetwórstwa z dystrybucją produktów oraz instrumentem działań partnerskich w ramach współpracy z LGD na rzecz tworzenia systemów sprzedaży produktów

żywnościowych w ramach lokalnej przedsiębiorczości. Zaprezentowane zostały gospodarstwa o różnych kierunkach produkcji: przetworów z płatków i owoców róży, przetworów z owoców miękkich przetwórstwo mięsne, produkcja oliwy oraz ekologicznej stacji herbat i ziół.

Wizyta studyjna rozpoczęła się spotkaniem w Bochofnicy z przedstawicielami Zarządu LGD oraz prelekcja nt. lokalnej przedsiębiorczości. W strukturach swej działalności LGS zrzesza lokalnych producentów. Swoje działanie skupia na promocję, innowację, wchodzenie małych przedsiębiorstw na rynki lokalne. Kolejnym punktem szkolenia były wizyty w pięciu podmiotach lokalnej przedsiębiorczości. Uczestnicy szkolenia odwiedzili:

Mikroprzedsiębiorstwie przetwórstwa lokalnego pn. „Manufaktura Różana” w Końskowoli specjalizujące się w produkcji sadzonek róż. Łącząc pasję oraz zamiłowanie, które swe odzwierciedlenie znalazło w domowej kuchni. Przez lata zalety domowych specjałów doceniane były wyłącznie przez domowników. Rosnący popyt na tradycyjne specjały przyczynił się do uruchomienia lokalnej przetwórnicy różanych specjałów według starych tradycyjnych przepisów. Produkowane ręcznie od zbioru z własnej plantacji leżącej w otulinie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego aż po efekt finalny. Powstała Manufaktura Różana z Izłą Produktu Lokalnego wychodzi naprzeciw turystom odwiedzającym cały subregion trójkąta turystycznego Kazimierz Dolny – Nałęczów – Puławy, gdzie można skosztować i nabyć produkt przez cały rok.

„Moje Owoce” w Klementowicach. Firma została założona w 2012 r. przez właścicielkę, która od trzydziestu lat wraz z mężem prowadzi gospodarstwo rolne specjalizujące się w uprawie malin. Tradycją gospodarstwa było robienie przetworów z malin według tradycyjnych receptur przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Przez wiele lat doceniane jedynie przez znajomych i domowników. Rosnące zapotrzebowanie przyczyniło się do podjęcia decyzji o uruchomieniu małej przetwórnicy. Bezpośrednie sąsiedztwo plantacji z wytwórnią przyczynia się do wykorzystania w produkcji surowców najwyższej jakości. Powstałe soki i musy wytwarzane są wg tradycyjnych metod produkcji. Pierwszymi produktami były wyroby z malin, czyli syrop, mus i sok malinowy. Gospodarstwo swoją działalność rozpoczynało od dwóch flagowych produktów. Obecnie w swojej ofercie posiada 13 różnych smakowitych przetworów i stale się rozwija.

Stacja Badawcza Ekologii w DOLINIE SZKŁA w Kęble. Rodzinne gospodarstwo ekologiczne specjalizujące się w uprawie i przetwórstwie ziół i herbat. Pozyskane zioła są przetwarzane i sprzedawane bezpośrednio w gospodarstwie jak również na lokalnych targach. Gospodarstwo prowadzi również warsztaty edukacyjne dla różnych grup wiekowych. Z uwagi na rosnące zainteresowanie produktami ekologicznymi w gospodarstwie prowadzona jest obecnie modernizacja w celu rozszerzenia zakresu produkcji.

„Swojskie Wędliny” w Bronicach. Firma rodzinna zajmująca się produkcją wędlin od pokoleń. Przywiązanie do tradycji skłoniło właścicieli do otwarcia masarni produkującej lokalne wędliny, oparte na tradycyjnych przepisach. „Swojskie Wędliny” oparte na tradycyjnych lokalnych recepturach trafiają w gusta najwytrawniejszych smakoszy. Masarnia prowadzi kontrolowany proces produkcyjny od pola do stołu, na który trafiają pyszne wędzonki – kiełbasy, szynki, schaby, pasztety i inne wyroby. W ofercie masarni znajduje się „kiełbasa bronicka” wpisana na Ministerialną Listę Produktów Tradycyjnych jako produkt tradycyjny.

„Skarby Natury” w Zabłociu. Gospodarstwo ekologiczne z dwudziestoletnią tradycją. Podstawowymi uprawami są rośliny zbożowe, oleiste, strączkowe oraz zioła. Pozyskane nasiona są przetwarzane, konfekcjonowane i sprzedawane bezpośrednio konsumentom. Wykorzystanie własnych surowców pozwala na zachowanie cyklu produkcyjnego „od pola do stołu” i zapewnienie najlepszej jakości produktów. „Skarby Natury” to również „Zagroda Edukacyjna”, jeden z obiektów „Ekomuzeum Lubelszczyzny - Żywa Tradycja” i częścią sieci ścieżek edukacyjnych „Z lasu, pola i ogrodu”.

Dodatkowym punktem podczas wizyty studyjnej było zwiedzanie malowniczego Kazimierza Dolnego, wizyta na Górze trzech krzyży, zamku i baszcie, co przyczyniło się do pogłębienia wiedzy z zakresu dziedzictwa kulturowego jako nieodzowny element tożsamości lokalnej.

Różnorodność prezentowanych przedsięwzięć pokazała możliwość wykorzystania własnego potencjału lokalnych produktów poprzez różne formy sprzedaży bezpośredniej oraz przyczyniło się do rozwoju ciekawych inicjatyw w zakresie rozwoju działalności wytwórczej i organizacji krótkich łańcuchów dostaw produktów żywnościowych w ramach lokalnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

W celu ułatwienia wymiany informacji zachęcamy wszystkich zainteresowanych do zarejestrowania się na stronie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich jako partnerzy SIR. Działania Sieci SIR na poziomie krajowym koordynuje Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Na stronie www.sir.cdr.gov.pl znajdują się aktualne informacje na temat podejmowanych działań a także bazy danych innowacyjnych rozwiązań i prac naukowo badawczych.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.modr.pl/wydarzenie/wyjazd-studyjny-pn-innowacyjne-formy-przedsiębiorczości-w-małym-przetworstwie-krotkie>

14. INNOWACJE W CHOWIE I HODOWLI BYDŁA MIĘSNEGO W POLSCE I NA ŚWIECIE

Organizator: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Data: 26-27 czerwca 2019 r.

Miejsce: Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku, wizyta w gospodarstwach rolnych w Słońsku i Nowinach Wielkich

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 70 osób - rolników, hodowców bydła mięsnego, doradców rolniczych, producentów, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji naukowych i samorządowych zainteresowanych innowacjami w chowie i hodowli bydła mięsnego.

Cel: podniesienie poziomu wiedzy w zakresie innowacyjnych rozwiązań w zakresie chowu i hodowli bydła na przykładzie polskich oraz zagranicznych wzorców prowadzenia i zarządzania gospodarstwem rolnym. Uczestnicy operacji zapoznają się m. in. z zagadnieniami innowacji w rozrodzie bydła mięsnego, sytuacji na rynku bydła w Polsce i na świecie, rozwoju chowu i hodowli bydła mięsnego na terenie województwa lubuskiego.

Opis:

Z-ca Dyrektora *Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego* Pan Roman Frankowski przywitał zaproszonych gości, wśród których poza rolnikami, hodowcami bydła i doradcami rolniczymi znaleźli się przedstawiciele instytucji państwowych, samorządowych oraz jednostek naukowych.

Pierwszym prelegentem w bogatej części merytorycznej konferencji w dniu 26 czerwca 2019 r. (uczestnicy konferencji mieli okazję wysłuchać aż 12 wykładów) był Aleksander Bomberski - Broker Krajowy Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie.

Broker przedstawił uczestnikom mechanizm wsparcia finansowego w ramach Działania „Współpraca” związany z planowanym pod koniec 2019 r. naborem wniosków o przyznanie pomocy o jaką będą mogli ubiegać się potencjalne grupy operacyjne. Na wstępie broker podjął się wytłumaczenia pojęcia szeroko rozumianej innowacji. Następnie, przekazał najważniejsze informacje związane z Działaniem „Współpraca” i powstaniem Grupy Operacyjnej. Natomiast w ramach naboru wniosków dot. Działania „Współpraca” wyszczególnił, że Grupa Operacyjna może wnioskować o refundację kosztów w wysokości do 5,5 mln złotych a instytucją odpowiedzialną za ocenę i wypłatę refundacji jest Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W dalszej części prelekcji opisał dobre przykłady Grup Operacyjnych już funkcjonujących takich jak: „Moja Soja” – zajmująca się tematyką soi jako innowacyjnego rozwiązania w uprawie i skarmianiu dla gospodarstw rolnych, „Pradawne ziarno” – pracującą nad innowacjami w uprawie, przetwórstwie i wprowadzaniu na rynek pierwotnych form pszenic okrągło ziarnowej i perskiej o podwyższonej wartości odżywczej.

Na podstawie doświadczeń już funkcjonujących grup operacyjnych EPI w Polsce broker przedstawił rezultaty i osiągnięcia Partnerów SIR. W świetle przeprowadzonej operacji zaznaczono o możliwości rejestracji elektronicznej i przystąpienia jako Partnera do bazy partnerskiej SIR, dla kogo ważna jest idea innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (www.cdr.gov.pl).

Drugim prelegentem był prof. dr hab. inż. Andrzej Zachwieja, przedstawiciel Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, który przedstawił wykład pn.: *Stan i perspektywy chowu i hodowli bydła mięsnego w Polsce i na świecie*. Podczas prelekcji zaprezentowane zostały czynniki warunkujące aktualną sytuację w sektorze produkcji żywca wołowego takie jak: tradycja spożycia mięsa wołowego (preferencje konsumentów), niska jakość wołowiny i czynniki ekonomiczne. Z badań OECD wynika, że spożycie mięsa zwiększa się najszybciej w krajach słabiej rozwiniętych, w których siła nabywczą gospodarstw domowych szybko rośnie, podczas gdy w krajach zamożnych spożycie to jest relatywnie stabilne. Badania wskazują, że osoby, których wcześniej nie było stać na konsumpcję mięsa zaczynają ją od drobiu. Wynika to z jego relatywnie niskiej ceny i dużej dostępności. Kolejne spożywane gatunki mięsa to odpowiednio wieprzowina i wołowina. Ważnym czynnikiem wpływającym na popyt mięsa wołowego to religia i tradycja. Przykładowo, w hinduizmie zakazem objęta jest wołowina, a w islamie i judaizmie wieprzowina. Co więcej, islam i judaizm regulują również sposób przygotowania mięsa, które zgodnie z zasadami tych religii musi pochodzić z tzw. „uboju rytualnego”. Wraz ze wzrostem dochodu, rosnącą urbanizacją, zmianami demograficznymi społeczno-kulturowymi obserwowana jest zmiana stylu życia, która w istotny sposób wpływa na popyt na mięso. W krajach zamożnych coraz większe znaczenie w wyborach konsumenckich odgrywa moda na zdrowe odżywianie. Oddziałuje to w kierunku wzrostu popularności mięsa białego, którego spożycie często przewyższa już konsumpcję tradycyjnych gatunków mięsa w tych krajach. Profesor Andrzej Zachwieja zaprezentował również strukturę rynku mięsa. Współczynnik samowystarczalności w produkcji wołowiny w Europie systematycznie obniża się z 99% w latach 1995-1997 do 92% w latach 2011-2013. W grudniu 2018 r. pogłowie bydła w Polsce wynosiło 6 183,3 tys. sztuk i było o 147,6 tys. sztuk (o 2,4%) wyższe niż

przed rokiem. Mało kto wie, że Polska jest kluczowym producentem mięsa w UE, największym producentem drobiu, czwartym producentem wieprzowiny, siódmym producentem wołowiny. Perspektywą dla mięsa wołowego teraz i na najbliższe lata jest export. Ekspansja na zagraniczne rynki jest nieuniknionym rozwiązaniem dla firm z branży mięsnej, które chcą szybko zwiększać sprzedaż. Obecnie w przypadku wołowiny eksport stanowi ponad 80% krajowej produkcji, drobiu prawie 40%, podczas gdy w przypadku wieprzowiny udział ten przekracza 20%.

W dalszej części merytorycznej Pan dr inż. Roman Frankowski z LODR Kalsk, przedstawił temat *Rolnictwa w województwie lubuskim*. Podczas prelekcji wskazano, że ponad połowa powierzchni województwa (51,3%) zajmują lasy i grunty zadrzewione, a użytki rolne stanowią 40,7 %. W strukturze agrarnej województwa lubuskiego 70% to grunty orne, prawie 25% to łąki i pastwiska. Dlatego też dr inż. Roman Frankowski podkreślał możliwości wykorzystania potencjału tych 25% TUZ oraz traw będących na użytkach ornym do hodowli przeżuwaczy. Uczestnikom konferencji przedstawione zostały dane dot. stanu pogłowia zwierząt w poszczególnych latach. Łącznie w byłym województwie gorzowskim i zielonogórskim na początku lat 80-tych mieliśmy prawie 0,5 mln bydła a samej trzody chlewnej ponad 800 tys. Dziś stan pogłowia bydła w województwie lubuskim to ponad 80 tys., a trzody chlewnej prawie 150 tys. Z-ca Dyrektora LODR Kalsk p. Roman Frankowski podkreślał, że na pewno nie wrócimy do stanu liczebności zwierząt z lat 80, lecz możemy i mamy do tego warunki aby zwiększyć pogłowie m.in. bydła na terenie zachodniej Polski. Ponadto, dr inż. Roman Frankowski poruszył inną ważną kwestię jakim jest woda i coraz większy jej deficyt. Mała ilość opadów w zeszłym i w tym roku tylko unaocznily problem braku opadów deszczu, który ma znaczenie na rośliny uprawne i ich plonowania. Już w zeszłym roku na terenie województwa lubuskiego miało miejsce zmniejszanie przez u niektórych gospodarzy stanu pogłowia bydła z powodu niewystarczającej ilości pożywiania. Mimo to pogłowie bydła według GUS w naszym województwie w 2018 r. zwiększyło się o ponad 3 tys. porównując do 2017 r. Z-ca Dyrektora LODR Kalsk zaakcentował, że Polska jako kraj zbiera tylko 6% wody opadowej. Podkreślił również, że musimy odbudować meliorację, zbudować małą retencję, wybudować poldery na rzekach przepływających przez Ziemię Lubuską. Uczestnicy mieli okazję poznać jak ważna jest gospodarka wodna dla prawidłowego funkcjonowania rolnictwa.

Kolejnym tematem konferencji było przedstawienie przez Panią Monikę Przeworską z Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego praktycznych aspektów zarządzania jakością w produkcji żywca wołowego. Pani Monika Przeworska zaznaczyła, że każdy, kto pracuje w Systemie QMP (hodowca, przetwórcza, firmy transportowe) zobowiązuje się do przestrzegania ściśle określonych reguł (Standardów QMP), których przestrzeganie jest corocznie kontrolowane przez niezależną jednostkę certyfikującą. Standardy Systemu QMP określają cały proces produkcji mięsa wołowego, od wskazania ras bydła na najlepsze mięso, po sposób jego pakowania i oznakowania. Dzięki nim, wołowina z certyfikatem QMP, która trafia do handlu i na stoły, jest zawsze krucha, soczysta, miękka i z pewnego źródła. Niezależnie od tego, z którego regionu pochodzi. Producenci bydła stanowią fundament łańcucha dostaw wołowiny na rynek krajowy i zagraniczny – oświadczyła przedstawicielka PZPBM.

W dalszej części prelekcji Pan Michał Pietraszewski z firmy Josera zaprezentował temat pn.: *Wybrane komponenty w żywieniu bydła opasowego*. Specjalista ds. żywienia bydła zaznaczył, że ekonomiczna produkcja żywca i dobre wyniki gospodarstwa są możliwe tylko wówczas, gdy zwierzęta są zdrowe. Oprócz wysokiej jakości paszy objętościowej i treściwej, kluczowe znaczenie dla osiągnięcia tego celu ma optymalne zaopatrzenie w komponenty żywieniowe. Tylko żywienie dostosowane do potrzeb zwierząt pozwoli im wykorzystać ich genetyczny potencjał wzrostu, a tym samym zapewni realizację celów ekonomicznych gospodarstwa. Komponenty żywieniowe to gwarancja sukcesu, ponieważ są odpowiednim rozwiązaniem do każdego gospodarstwa. Komponenty te poprawiają m.in. szybki rozwój młodych cieląt, zdrowy zwacz oraz stabilny metabolizm.

„Rola Polskiego Związku Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego w rozwoju sektora wołowiny w Polsce” – to kolejny wątek omówiony podczas konferencji przez Janusza Piotrowskiego – Dyrektora Biura PZHiPBM. Główną rolą „Związku” to podejmowanie działań strategicznych związanych z hodowlą i produkcją wołowiny, wspieranie hodowli bydła i produkcji wołowiny. Wszystkie te aspekty mają na celu zwiększenia koniunktury produkcji i przetwórstwa mięsa wołowego w Polsce – zaznaczył dyrektor Piotrowski.

Następnie Pan Sławomir Kędziora – ekspert ds. bydła z firmy Trouw Nutrition przedstawił wpływ żywienia mineralnego na efektywne wzrosty i rozwój zwierząt. Wskazał, że zastosowanie minerałów daje korzyści w postaci minimalizacji skutków zaburzeń ze strony układu trawiennego, ciężko przeżytych wycieleń, wysokich temperatur otoczenia, wspomaga zdrowotność racic, strawność dawki i włókna w dawce pokarmowej, optymalne procesy fermentacyjne w zwaczu, czy układ odpornościowy bydła i produktywność. Czy warto stosować minerały w sowym gospodarstwie – po przedmiotowym wykładzie chyba nikt nie miał wątpliwości, że tak.

Kolejnym ciekawym tematem było zaprezentowanie przez Pana Karola Miroy z firmy Atorim możliwość zastosowania sensora wycieleń Moocall. Produkt zyskał bardzo krótko po wprowadzeniu na nasz rynek miano innowacyjnego. Poprzez precyzyjny pomiar ruchu ogona jałówki czy krowy można z powodzeniem wykryć początek wycielenia – to najważniejsza zasada działania nowego sensora wycieleń Moocall. Urządzenie w ciągu zaledwie 1 sekundy gromadzi ok. 600 różnych danych, które są na bieżąco poddawane analizie i porównywane z wzorcem ruchów oraz skurczów właściwych dla początku wycielenia. Po osiągnięciu ustalonego poziomu intensywności, czujnik wysyła alarm SMS bezpośrednio do zarejestrowanego wcześniej telefonu komórkowego oraz na każde urządzenie z zainstalowaną aplikacją u hodowcy i/lub weterynarza. Dzieje się to średnio na godzinę przed porodem.

W końcowej części konferencji pokazane zostały możliwości systemów komputerowych, które ułatwiają zarządzanie gospodarstwem rolnym. Pan Adam Mikołajczak – Vice Prezes ds. Rozwoju Biznesu firmy eAgronom zademonstrował program dla rolników, który pomaga w prowadzeniu gospodarstwa rolnego. Program umożliwia m.in. przechowywanie wszystkich informacji z kart pól dotyczących upraw, środków ochrony roślin, czy nawozów w jednym miejscu. Bardzo podobne założenia ma również portal Agronomist, zaprezentowany przez p. Łukasza Czecha – specjalisty ds. analiz sektorowych i rynków rolnych Banku BNP PARIBAS S.A.

W drugi dzień konferencji (27 czerwca 2019 r.) odbyła się jej część praktyczna. Uczestnicy odwiedzili gospodarstwo rolne p. Dariusza Matkowskiego w miejscowości Słońsk, gdzie mogli zobaczyć oborę opasów na 1 tys. szt. oraz gospodarstwo rolne p. Zbigniewa Kołoszyca w miejscowości Nowiny Wielkie. Oboje właściciele wskazanych gospodarstw byli uczestnikami przedmiotowej konferencji. W gospodarstwie p. Kołoszyca zajmującego się hodowlą bydła mięsnego rasy Limusine i Blonde d'aquitaine w Nowinach Wielkich pokazana została przez doradcę ds. żywienia bydła prawidłowość oceny struktury oraz sprawność TMR. Doradca przy wykorzystaniu sit kałowych, na których badane zostały próby kału wskazał cenne informacje na temat odpowiedniego zbilansowania dawki pokarmowej i przebiegu procesów trawiennych u bydła. Naocznie uczestnicy mieli możliwość zaobserwowania stopnia strawienia pasz objętościowych i treściwych przez zwierzęta. Również dr inż. Roman Frankowski pokazał na żywym byku nazewnictwo głównych partii mięśni występujących w tuszy wołowej. Mimo, że większość osób uczestniczących w drugim dniu ma kontakt z bydłem, to większość z zaciekawieniem przysłuchiwała się gdzie znajduje się m.in. łopatka, goleń, skrzydło, czy szponder. Pan Roman Frankowski zachwalał – według Niego najlepszą partię mięsa wołowego jaką jest stek T-bone. Co to jest zadawali pytanie słuchacze – to po jednej stronie kości kawałek polędwicy, po drugiej kawałek rostbefu. Aby obie części upiekły się równomiernie, mięso musi być sezonowane. To Król steków, swoją nazwę zawdzięcza charakterystycznej kości w kształcie litery T – podkreślał Roman Frankowski. Omawiane były również przez z-cę dyrektora LODR Kalsk względy zootechniczne u bydła oraz na co zwrócić szczególną uwagę w poszczególnych częściach ciała osobnika.

Przedmiotowa konferencja ukazała jak obszernym jest tematem hodowla i chów bydła mięsnego połączonego z wątkiem innowacyjnych rozwiązań w przedmiotowym zakresie. Uświadomiła, iż należy docenić wyższą podaż mięsa wołowego dobrej jakości, co może mieć wpływ w przyszłości na wzrost liczby stad mięsnych i rozwój tego sektora produkcji. Prelegenci wskazali właściwe cele hodowlane oraz wyszczególnili wybór odpowiedniej strategii produkcyjnej, które pozwolą na wzrost efektywności produkcji żywca wołowego w sprzyjających warunkach przyrodniczych, zarówno na rynek wewnętrzny jak i eksport.

Zdjęcia:

15. POŻYTECZNE MIKROORGANIZMY W UPRAWIE

Organizator: Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach

Data: 26 i 28 czerwca 2019 r.

Miejsce: Kościerzyn

Forma: 2 konferencje

Grupa docelowa: 30 osób - potencjalni członkowie grup operacyjnych, rolnicy, przedsiębiorcy, przetwórcy, mieszkańcy obszarów wiejskich, pracownicy nauki, doradcy rolniczy.

Cel: poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca” poprzez realizację operacji, której celem jest przekazanie wiedzy wśród uczestników konferencji w zakresie zastosowania mikroorganizmów - konsorcjów pożytecznych bakterii, celem proekologicznej uprawy warzyw i owoców. Zaprezentowane zostaną technologie dotyczące wykorzystania mikroorganizmów do zaprawiania nasion, ochrony roślin. Zdobyta wiedza i nawiązane kontakty będą stanowić bazę do stworzenia potencjalnej grupy operacyjnej w tym zakresie.

Opis: Dwie konferencje w Kościerzynie w dniach 26 i 28 czerwca 2019 roku zorganizowała Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w ramach dwuletniego Programu Operacyjnego na lata 2018-2019, działanie 5 „Poszukiwanie partnerów KSOW do współpracy w ramach działania „Współpraca”.

W konferencji pn.: „Nowe trendy w zastosowaniu mikroorganizmów do ochrony warzyw i owoców” wzięło udział 30 osób. Wykłady z zakresu zastosowania pożytecznych mikroorganizmów w uprawie i ochronie roślin sadowniczych oraz w uprawie roślin warzywnych poprowadziła pani dr hab. Lidia Sas Paszt, profesor Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.

Konferencja pn. „Innowacyjna ochrona gleby przy zastosowaniu mikroorganizmów i skutecznych sposobów nawożenia, zmianowania oraz stosowania przedplonów” zgromadziła również 30 uczestników. Wykłady o wykorzystaniu pożytecznych mikroorganizmów do poprawy żyzności gleb oraz wzrostu i plonowania - roślin uprawnych” poprowadził dr hab. Jacek Nawrocki Katedra Ochrony Roślin, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa, UR Kraków. Stan gleb Polski i przeciwdziałanie ich degradacji omówiła dr hab. Iwona Domagała-Świątkiewicz, Zakład Żywności Roślin, Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa, UR Kraków. Podczas tej konferencji dr inż. Michał Pniak, "Biocont Polska" Sp. z o.o. wskazał biopreparaty mikrobiologiczne do poprawy żyzności gleb.

Źródło: <https://www.lodr-bratoszewice.pl/sir/aktualnosci/pozyteczne-mikroorganizmy-w-uprawie>

16. WSPIERANIE TWORZENIA PARTNERSTW NA RZECZ INNOWACJI WSI

Organizator: Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Warszawie

Data: 26-28 czerwca 2019 r.

Miejsce: woj.małopolskie

Forma: wyjazd studyjny

Grupa docelowa: 90 osób - rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, doradcy, przedsiębiorcy

Cel: upowszechnianie wiedzy w zakresie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich. Inicjowanie współpracy pomiędzy podmiotami, dotyczącej możliwości podejmowania wspólnych inicjatyw w zakresie działania "Współpraca" w ramach PROW 2014-2020 w ramach wdrażania innowacyjnych rozwiązań przez grupy operacyjne.

Opis:

Uczestnicy wyjazdu studyjnego odwiedzili:

1/ Kombinat Rolny Kietrz – obecnie Spółkę z.o.o., w której 100% udziałów ma Skarb Państwa. Jej historia sięga 1961 roku, kiedy decyzją Ministra Rolnictwa oraz uchwałą opolskiego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej powstał *Kombinat Państwowych Gospodarstw Rolnych* w Kietrze. Kombinat zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego i charakteryzuje się dobrymi warunkami glebowo-klimatycznymi do prowadzenia intensywnej produkcji rolniczej. W skład Kombinatu włączono *Stadninę Koni Huculskich* w Gładyszowie, zwiększając ogólną powierzchnię do poziomu 9 200 ha. Dziś SKH Gładyszów jest największą stadniną koni rasy huculskiej nie tylko w Polsce, ale na świecie. Konie huculskie odnosiły i odnoszą sukcesy i zdobywają medale i puchary na wystawach i zawodach sportowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym. Są z powodzeniem wykorzystywane do hipoterapii, jako konie rodzinne oraz znakomite konie użytkowe. Kombinat prowadzi także hodowlę bydła rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej. W czterech centrach hodowli: Baborów, Krotoszyn, Pilszcz i Langowo znajduje się łącznie 3700 krów dojnych. Średnia wydajność mleka od krowy za rok wynosi 10 322 l. Kombinat Rolny Kietrz jest jednym z największych producentów mleka w Polsce. Produkuje 39 mln litrów na rok, a sprzedaż mleka stanowi 44% struktury dochodów. W prowadzeniu prac hodowlanych i selekcji wykorzystywana jest genomowa ocena wartości hodowlanej jałówek, pomocna we właściwym wyborze jałówek do zabiegu superowulacji i przenoszenia zarodków. Kombinat dostarcza na rynki zewnętrzne materiał hodowlany w postaci jałówek cielnych oraz byczki hodowlane do stacji unasienniania. KR Kietrz specjalizuje się w uprawie 4 podstawowych gatunków towarowych: pszenicy ozimej, kukurydzy na ziarno, rzepaku ozimego oraz buraka cukrowego. Kombinat jest największym producentem buraków cukrowych w Unii Europejskiej (1 450 ha, przy średnim plonie 820 q/ha). Znaczną powierzchnię gruntów zajmują rośliny pastewne – kukurydza, lucerna i życa, które zabezpieczają w pełni potrzeby pasz objętościowych dla bydła. Produkcja roślinna stanowi znaczącą gałąź gospodarki Spółki. W produkcji roślinnej, od szeregu lat utrzymywana jest ustabilizowana tendencja, a udział poszczególnych kultur uprawnych w strukturze zasiewów zmienia się w niewielkich granicach, uwarunkowanych przede wszystkim przewidywaną efektywnością poszczególnych

produktów. Doskonalone są poszczególne etapy prowadzonej produkcji – uprawa ziemi, dokładność siewu, ochrona roślin przed szkodnikami i chorobami, precyzyjne nawożenie, jakość i terminowość zbioru, które ograniczają straty, a także przechowywanie i konserwację zebranego produktu.

2/ Zakład Doświadczalny Instytutu Zootechniki PIB Grodziec Śląski imienia Prof. Mieczysława Czaj Sp. z o.o., który zajmuje się działalnością badawczą w zakresie nauk zootechnicznych i rolniczych. Prowadzi on działalność edukacyjną w *Gospodarstwie Kostkowice* obejmującą hodowlę bydła i trzody chlewnej, chów suma afrykańskiego oraz zajmuje się odnawialnymi źródłami energii o tematyce związanej z odnawialnymi źródłami energii (głównie biogazownia). Prowadzi centrum edukacji ekologicznej w Jaworzu a także sprzedaż materiału hodowlanego bydła oraz trzody chlewnej żywionych paszą własnej produkcji ze zbóż, kukurydzy i zielonki pochodzących z własnych pól. Zakład oferuje indyki oraz ryby (sum afrykański i karp) posiadające doskonałej jakości mięso, a dzięki własnej przetwórni ryb dysponuje szerokim asortymentem – świeżych filetów i ryb wędzonych.

W Kostkowicach jest też chów i hodowlę bydła mlecznego rasy phf, w oparciu o około 250 sztuk bydła, w tym 130 krów oraz trzody chlewnej rasy WBP oraz mieszańców użytkowych - średniorocznie 900 szt. w tym 50-60 loch. Fermę bydła stanowią dwa budynki tzw. „Nowej obory” kurtynowej na 168 stanowisk z halą udojową typu „rybia ość” na 14 stanowisk oraz „Starej obory”, w której znajdują się krowy w okresie okołoporodowym, młodzię i cielęta. Znajomość technologii produkcji, dobór właściwego materiału hodowlanego, system żywienia TMR, opieka weterynaryjna oraz stworzenie optymalnych warunków chowu pozwala na produkcję mleka dobrej jakości. Rocznie produkuje się w Zakładzie ponad 1 mln litrów mleka. Fermę trzody stanowią cztery budynki: Chlewnia loch, Porodówka, Warchlakarnia oraz Tucznia. Zwierzęta karmione są paszami własnej produkcji, dzięki czemu materiał hodowlany oraz mięso wieprzowe pochodzące od świń z naszego gospodarstwa cieszy się dużym zainteresowaniem. Produkcja suma prowadzona jest w obiegu recykulacyjnym w budynku „Domu Suma”. Suma karmi się wysokiej jakości paszą, a chów prowadzony jest w warunkach bezstresowych, dzięki temu mięso suma jest zdrowe i doskonałej jakości.

W Jaworzu prowadzony jest chów indyków rasy mięsnej BIG6 w budynku zmodernizowanym w ramach projektu BIOSTRATEG. Mięso indyka jest zawiera niską zawartość tłuszczu, a jednocześnie jest bogatym źródłem niacyny, selenu, witamin B6, B12 i cynku. Od 2014 roku funkcjonuje w Jaworzu przetwórnia ryb, dzięki temu w ofercie zakładu znalazły się nowe produkty jak filety, czy ryby wędzone. W roku 2018 w Jaworzu uruchomiono także chów bydła rasy polskiej czerwonej i simental, świń, kur oraz kaczek w celach produkcyjnych i edukacyjnych. Produkcja ryb stawowych (głównie karpia) prowadzona jest w Roztropicach, na obszarze *Natury 2000*, na powierzchni 60 ha stawów w cyklu 3-letnim, ekstensywnie. Mięso ryb to cenne źródło łatwo przyswajalnego białka, nienasyconych kwasów tłuszczowych, witamin A i D3, mikroelementów i fosforu, przez co propagujemy zdrową żywność, dobrej jakości.

3/ Małopolska Hodowla Roślin Sp. z o.o. dostarcza na rynek najwyższej jakości kwalifikowany materiał siewny roślin rolniczych. Dzięki bogatej tradycji w prowadzeniu prac hodowlanych, doświadczonej kadrze hodowców, bazie technicznej oraz ogromnemu zaangażowaniu i pasji, co roku rejestrują nowe odmiany. Aktualnie posiadają zarejestrowanych 91 odmian roślin rolniczych w 24 gatunkach. Małopolska Hodowla Roślin Sp. z o.o. jest jedną z największych firm hodowlano-nasiennych. W obecnej strukturze, jako strategiczna *Spółka Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa* funkcjonuje od 1994 roku. Jednak historia i początek działalności hodowlanej zwłaszcza zbóż i buraka pastewnego, sięga drugiej połowy XIX wieku.

Nadrzędnym kierunkiem działań jest hodowla i nasiennictwo buraka pastewnego, zbóż jarych i ozimych, kukurydzy, traw pastewnych i gazonowych oraz roślin motylkowatych drobnonasiennych. Misją jest polepszenie efektywności produkcji roślinnej poprzez ciągłe dostarczanie nowych odmian o udoskonalonych cechach rolniczych i parametrach jakościowych ziarna. Małopolska Hodowla Roślin prowadzi działalność hodowlano-nasienną prowadzona na terenie Polski południowej od Dolnego Śląska po województwo lubelskie oraz na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego.

Posiada 5 zakładów hodowlanych: Polanowice k. Krakowa (burak pastewny, zboża, trawy pastewne), Nieznanice blisko Częstochowy (trawy gazonowe i motylkowe drobnonasienne), Mikulice k. Przeworska (pszenica ozima), Palikije k. Lublina (trawy pastewne, gorczyca, gryka), Kobierzyce k. Wrocławia (kukurydza, pszenica ozima i jara). Zakłady posiadają nowoczesne zaplecze umożliwiające wprowadzenie do hodowli zaawansowanych metod warunkujących postęp hodowlany. Wyposażone są w nowoczesne laboratoria i pracownie specjalistyczne (w tym pracownie technologiczne i in vitro), szklarnie oraz specjalistyczne maszyny do prac polowych i do przerobu nasion.

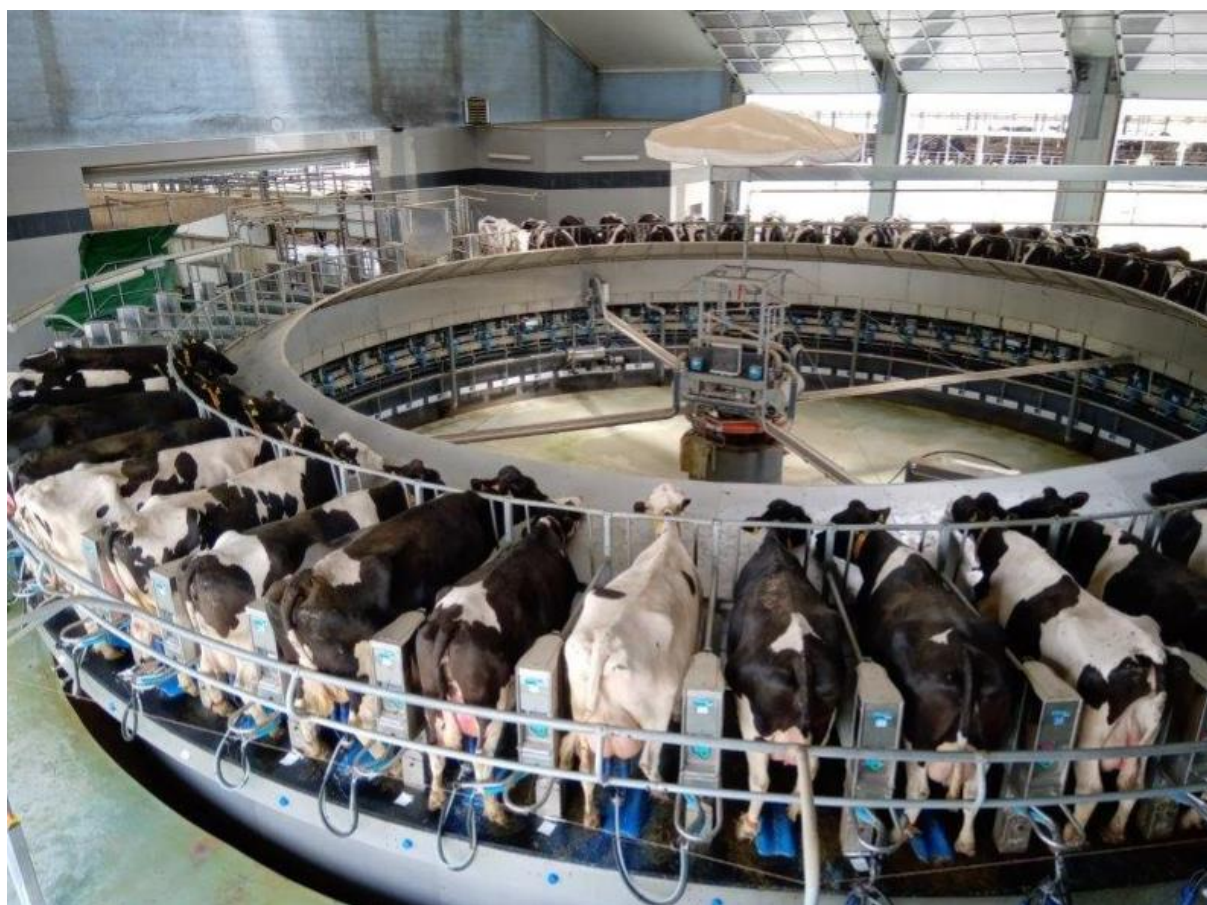
Celem wizyt studyjnych była Stację Hodowli Roślin i Gospodarstwo Polanowice na której prowadzona jest hodowla twórcza i zachowawcza pszenicy ozimej, jęczmienia jarego, owsa, buraka pastewnego i traw pastewnych. W pszenicy prace hodowlane koncentrują się nad uzyskaniem odmian jakościowych, odpornych na porastanie i choroby, mrozoodpornych, o sztywnej słomie. W hodowli twórczej owsa dąży się do uzyskania odmian: uniwersalnych, o dużym potencjale plonowania na terenie całego kraju, o skróconym okresie wegetacji dla terenów podgórszych, nagonasiennych o krótkiej słomie, odmian o niskiej

zawartości łuski. W 2014 roku została zarejestrowana najnowsza odmiana owsa zwyczajnego Harnaś charakteryzująca się bardzo dobrą zdrowotnością oraz potencjałem plonotwórczym (w latach 2012-2013 – plon 102% wzorca). Przewyższa plonowaniem najlepsze odmiany wzorcowe. W jęczmieniu jarym prace koncentrują się nad uzyskaniem odmian paszowych o wysokiej zdrowotności i potencjale plonotwórczym. Zakład dysponuje odpowiednim zapleczem do prowadzenia prac hodowlanych. Wyposażony jest w laboratoria specjalistyczne z pracownią technologiczną, laboratorium kultur tkankowych, szklarnie hodowlane, pozwalające na wprowadzenie i wykorzystanie nowoczesnych, zaawansowanych metod hodowlanych. W Polanowicach prowadzona jest również hodowla buraka pastewnego. W gatunku tym, celem prac jest uzyskanie wartościowych odmian wielokiełkowych i genetycznie jednokiełkowych, odpornych na pośpiechy i choroby, przydatnych do uprawy w różnych warunkach klimatyczno-glebowych, przystosowanych do nowych technik uprawy i zbioru. Gatunek ten cieszy się wciąż bardzo dużym zainteresowaniem zagranicą i jest przedmiotem eksportu, głównie do krajów Europy Wschodniej i Południowej. W hodowli traw pastewnych prace koncentrują się nad otrzymaniem nowych odmian kostrzewy łąkowej, tymotki łąkowej oraz wiechliny łąkowej o wysokim plonie nasion oraz zielonej i suchej masy, odpornych na choroby i wyleganie, o dużej smakowitości i strawności składników pokarmowych. W 2014 roku do rejestru została wpisana odmiana tymotki łąkowej Owacja charakteryzująca dużą zimotrwałością i tolerancją na suszę, wysokim plonem zielonej masy o dużej wartości energetycznej i smakowitości.

4/ Stadnina Koni Michałów Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego podlegającą *Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa*. Stadnina powstała w 1953 i od tego czasu konsekwentnie realizuje program hodowlany koni czystej krwi arabskiej. Wnikliwa realizacja celów krótko jak i długoterminowych spowodowała, że stadnina od kilku lat jest liderem w dziedzinie hodowli nie tylko w Polsce ale i w Europie. Stado liczące ponad 400 sztuk, w tym 120 doskonałych klaczy matek, jest jednym z najwyżej cenionych stad koni czystej krwi arabskiej na świecie, a wyhodowane konie zdobywają najwyższe laury na czempionatach rangi światowej. Poza stadem koni czystej krwi arabskiej stadnina hoduje także konie rasy małopolskiej o rzadko spotykanej maści tarantowatej oraz utrzymuje niewielkie stado kucy szetlandzkich. Stadninę Koni Michałów utrzymuje dwa wzorcowe stada bydła mlecznego: krowy rasy jersey oraz rasy holsztyńno-fryzyjskiej, które zostały wielokrotnie nagradzane za wyniki. Stadnina położona jest w malowniczym terenie województwa świętokrzyskiego w regionie zwanym Ponidziem. Od północy ograniczona jest Garbem Pińczowskim a od południa Garbem Wodzisławskim. Położenie to determinuje specyficzny mikroklimat, który panuje na tutejszych terenach, charakteryzujących się małą ilością opadów atmosferycznych oraz płytką warstwą orną, pod którą znajduje się skała wapienna. Położenie geograficzne stadniny stwarza doskonałe warunki do hodowli koni czystej krwi arabskiej.

Zdjęcia:

Źródło: <https://www.modr.mazowsze.pl/sir/2570-podpatrujemy-najlepszych>

Organizator: Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Karniowicach

Data: 28 czerwca 2019 r.

Miejsce: Węgrzyce

Forma: warsztaty

Grupa docelowa: 150 osób – rolnicy, doradcy, przedstawiciele instytucji okołorolniczych, firm branżowych, jednostki certyfikujące.

Cel: transfer najnowszej wiedzy, innowacji oraz doradztwo z zakresu agrotechniki, ochrony i doboru odmian zbóż, bobowatych grubonasiennych i soi. Operacja zrealizowana zostanie w formie warsztatów polowych co przyczyni się do nawiązania kontaktów i polepszenia współpracy pomiędzy jednostkami badawczymi, przedstawicielami doradztwa oraz rolnikami.

Opis:

Uczestnicy szkolenia mieli możliwość zwiedzenia poletek demonstracyjnych, gdzie specjaliści działu badawczo-doświadczalnego Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Węgrzcach prezentowali odmiany oraz zapoznali gości z metodykami prowadzenia doświadczeń. Uczestnicy mogli dowiedzieć się czym są porejestrowe doświadczenia odmian (PDO). Dodatkowo otrzymali publikację zawierającą wyniki PDO w województwie Małopolskim wraz z Listą Odmian Zalecanych (LOZ) na rok 2019.

Głównym tematem szkolenia były rośliny bobowate grubonasienne, soja oraz zboża. Niestety ze względu na trudne warunki pogodowe w maju część doświadczeń z soją się nie powiodła. Badania PDO dla roślin bobowatych są prowadzone dopiero od 2018 roku, jednak są już dostępne odmiany wstępnie rekomendowane do uprawy na terenie Małopolski. W uprawach soi zaleca się następujące odmiany: Abelina, Merlin, Sirelia, Lissabon oraz Protina. Rekomendowane odmiany bobiku to: Fernando, Apollo, Capri oraz Fanfare. W LOZ dla grochu siewnego znalazły się odmiany: Astronaute, Batuta, Tarchalska oraz Turina, a dla łubinu wąskolistnego zalecane są odmiany: Bolero, Salsa oraz Samba.

Doświadczenia dotyczące oceny wartości gospodarczej odmian (WGO) zbóż przedstawił Pan Krzysztof Słowiak. Prace prowadzone są na odmianach pszenicy ozimej i jarej, pszenżyta ozimego, żyta ozimego oraz jęczmienia jarego i ozimego. Każda z odmian z wyjątkiem gatunku owsa jest zlokalizowana na dwóch poziomach agrotechnicznych (a_1 oraz a_2), rozmieszczonych w dwóch powtórzeniach. Poziom a_1 dotyczy metody ekstensywnej, zaś poziom a_2 opiera się na intensywnej uprawie poprzez stosowanie fungicydów, mikroelementów, regulatorów wzrostu oraz nawożenia o 40 kg N/ha wyższego niż na poziomie a_1 . Na podstawie faz rozwojowych i skali 9-stopniowej, ocenie podlega każda odmiana uprawiana na danym poletku. W roku 2019 w LOZ rekomendowane odmiany pszenicy ozimej to m. in. Patras, Linus, Delawar, Rotax oraz dopiero co włączona do LOZ odmiana Artist. Zalecane odmiany pszenżyta ozimego to m. in. Agostino, Borowik, Fredro czy wpisana w br. Lombardo. Do odmian żyta ozimego zostały wpisane trzy nowe odmiany mieszańcowe: Dańkowskie Turkus, Dańkowskie Hadron oraz KWS Dolaro F₁, a dla jęczmienia ozimego wciąż zalecane są trzy odmiany włączone do LOZ w ubiegłym roku tj. KWS Kosmos, Quadriga oraz Souleyka. W br. w LOZ do figurujących już odmian pszenicy jarej zostały dopisane nowe odmiany: Varius oraz Nimfa, a do owsa jarego: Monsun oraz Kozak. Wśród odmian rekomendowanych dla jęczmienia jarego są m.in. KWS Olof, Soldo, Podarek czy KWS Vermont.

Doświadczenia na poletkach z ziemniakami wyczerpująco omówiła Pani Magdalena Słowiak. Szczególną uwagę uczestników zwrócił fakt, że na poletkach ekologicznych ziemniaków nie zauważono oznak chorób czy szkodników tj. zarazy ziemniaka i stonki ziemniaczanej. Wyjaśniono, że jest to wynik odpowiedniego płodozmianu, agrotechniki oraz ochrony, ale przede wszystkim doboru odmian odpornych. W ekologicznej uprawie ziemniaka zaleca się następujące odmiany: wczesne Vineta, Ignacy oraz średnio wczesne Tajfun, Satina, Mazur, Laskara czy Jurek. Natomiast w LOZ na 2019 rok w uprawach konwencjonalnych również zaleca się odmiany ziemniaka z różnych grup wczesności. Bardzo wczesne odmiany ziemniaka rekomendowane na terenie województwa Małopolskiego to wciąż Denar i Lord. Odmiany wczesne to Vineta, Bellarosa, Gwiazda oraz Ignacy. Zalecane odmiany średnio wczesne to Satina, Tajfun oraz Jurek, natomiast Jelly jest jedyną średnio późną odmianą zalecaną w uprawach w Małopolsce.

Doświadczenia prowadzone w systemie ekologicznym omówiła na różnych przykładach dyrektor SDOO w Węgrzcach Pani Jolanta Madejska. Dużym zainteresowaniem cieszyły się odmiany zbóż ozimych mające zastosowanie właśnie w uprawie ekologicznej m. in. Jantarka, Natula, Sailor, Platin czy Patras. Natomiast w przypadku gatunków zbóż jarych trzeba się liczyć ze sporymi stratami spowodowanymi występowaniem szkodników. Doświadczenia w systemie ekologicznym prowadzone są również na marchwi i buraku ćwikłowym oraz wspomnianym wyżej ziemniaku.

Zarówno badania PDO oraz tworzone na ich podstawie LOZ są dedykowane przede wszystkim rolnikom. Dzięki pracy Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian producenci rolni mogą trafnie dobierać najwartościowsze odmiany do swoich upraw oraz stale podnosić poziom produkcji roślinnej.

Zdjęcia:

Źródło: <http://www.modr.pl/wydarzenie/innowacje-w-uprawie-zboz-bobowatych-grubonasiennych-i-soi-dni-pola-w-sdoo-w-wegrzicach>

Organizator: Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Częstochowie

Data: 28 czerwca 2019 r.

Miejsce: Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Częstochowie

Forma: konferencja

Grupa docelowa: 45 osób – rolnicy, domownicy rolników, przedstawiciele jednostek doradczych, przedsiębiorcy sektora rolno-spożywczego

Cel: upowszechnianie wiedzy nt. nowoczesnych metod marketingowych, które pozwolą na zwiększenie konkurencyjności produktów rolnych na rynku. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich województwa śląskiego w tym zakresie oraz transfer wiedzy. Uczestnicy konferencji zdobędą wiedzę nt. możliwości nawiązywania współpracy w ramach działania "Współpraca".

Opis:

Marketing to działania rynkowe podejmowane w celu jak najkorzystniejszego sprzedawania wyrobów i usług, które wpływają i kształtują rynek żywności. Jest również jednym z istotnych elementów składających się na sukcesy ekonomiczne gospodarstwa rolnego. Kluczowym elementem marketingu jest promocja, ponieważ dzięki niej producenci mogą informować potencjalnych nabywców o produkowanych towarach i zachęcać ich do zakupu. Rolnicy niejednokrotnie mają duży problem ze skutecznym wejściem na rynek i odpowiednią promocją produktów rolnych. Uczestnictwo w konferencji pozwoliło zapoznać się z nowoczesnymi metodami marketingowymi, które pozwolą na efektywne zwiększanie konkurencyjności produktów i usług oferowanych przez rolników.

Konferencję otworzył Pan Marek Dziubek Dyrektor ŚODR w Częstochowie, a następnie zaproszeni wykładowcy przedstawili prezentację.

Dr hab. inż. Wojciech Pizło, prof. SGGW – „Czym jest produkt z punktu widzenia innowacyjnego marketingu?”

W swoim wystąpieniu Pan Profesor zdefiniował pojęcie produktu, który jest wszystkim, co może być oferowane dla zaspokojenia pragnienia lub potrzeby, w tym dobrem fizycznym (towarem), usługą, doznaniem, wydarzeniem, osobą, miejscem, nieruchomością, organizacją, informacją i ideą. Poruszył zagadnienia rozwoju dzisiejszego marketingu, przedstawił koncepcję jego rozwoju, innowacyjnych sposobów reklamy oraz tworzenie marki.

Mgr Mirosława Tereszczuk, Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy – „Działalność promocyjna jako czynnik konkurencyjności polskich producentów żywności - innowacyjne instrumenty promocji produktów rolno-spożywczych”

Pani Magister szeroko poruszyła temat promocji produktów na rynku rolno-spożywczym, przedstawiając mechanizmy wsparcia w ramach PROW 2014-2020. Położyła nacisk na omówienie kampanii promocyjnych np. „Poznaj dobrą żywność” oraz innowacyjne formy promocji produktów rolno-spożywczych.

Ireneusz Drozdowski – broker innowacji na poziomie krajowym, Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.

Pan Ireneusz Drozdowski przedstawił założenia działania „Współpraca” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 oraz wyjaśnił zasady tworzenia i funkcjonowania Grup Operacyjnych EPI, zrzeszających rolników, jednostki naukowe, przedsiębiorców, posiadaczy lasów, podmioty doradcze. Działanie to ma na celu przyczynić się do poprawy dochodowości gospodarstw rolnych, zwiększenia innowacyjnych rozwiązań w polskim rolnictwie, produkcji żywności i na obszarach wiejskich, a rezultaty poszczególnych projektów powinny służyć szerokiej grupie odbiorców, a nie pojedynczym podmiotom.

Realizacja konferencji spełniła cele Sieci na Rzecz Innowacji w Rolnictwie; została utworzona sieć kontaktów pomiędzy rolnikami, ośrodkiem doradztwa i naukowcami ułatwiono wymianę wiedzy fachowej oraz dobrych praktyk w zakresie innowacji w rolnictwie

i na obszarach wiejskich udzielono informacji o tworzeniu grup operacyjnych na rzecz innowacji, opracowywaniu projektów przez grupy operacyjne i partnerstwa na rzecz innowacji

Działania marketingowe na rynku produktów rolno-spożywczych są niezbędne, a sięgając po innowacyjne narzędzia promocji, korzystając niejednokrotnie ze wsparcia w postaci programów pomocowych PROW 2014-2020 m.in. z działania „Współpraca” można stworzyć produkt lub markę rozpoznawalną nie tylko na rynku lokalnym, europejskim a nawet światowym.

Zdjęcia:

Źródło: <http://sir.odr.net.pl/zrealizowane-operacje/174-„nowoczesne-metody-marketingowe---innowacyjnym-sposobem-na-zwiekszenie-konkurencyjności-produktów-rolnych”---relacja-operacji.html>

19. INNOWACYJNE ROZWIĄZANIA W HODOWLI I PRODUKCJI ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

Organizator: Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Minikowie

Data: 29-30 czerwca 2019 r.

Miejsce: Minikowo

Forma: konferencja, targi/wystawa

Grupa docelowa: konferencja - 80 osób / targi -20 000 - rolnicy, pracownicy naukowcy i związki branżowe/hodowlane, wystawcy zwierząt hodowlanych, doradcy.

Cel: upowszechnienie i propagowanie innowacji w produkcji zwierzęcej poprzez popularyzację postępu hodowlanego będącego innowacją możliwą do wdrożenia w gospodarstwach rolnych zajmujących się chowem zwierząt gospodarskich oraz pokazanie bioróżnorodności wśród gatunków i ras tych zwierząt. Celem operacji jest także wymiana fachowej wiedzy w obszarze postępu hodowlanego, który miał miejsce na przestrzeni 20 i innowacji jakie zostały wdrożone w hodowli zwierząt w tym okresie.

Opis:

W tym roku odbyła się wyjątkowa, bo jubileuszowa, XX Regionalna Kujawsko-Pomorska Wystawa Zwierząt Hodowlanych w Minikowie. Na Wystawę przybyło 38 hodowców, którzy chcieli zaprezentować swoje najlepsze sztuki z gospodarstwa. Uczestniczyło w niej łącznie ponad 150 zwierząt, w tym 78 sztuk bydła mlecznego, 17 – bydła mięsnego, 5 – krzyżówek ras mięsnych utrzymywane w systemie jakości QMP, 21 – owiec i około 30 sztuk drobiu grzebiącego i wodnego.

Wystawcy przedstawili różne rasy zwierząt poszczególnych gatunków:

- bydło mleczne rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej,
- bydło mięsne ras charolaise, limousine oraz mieszańce międzyrasowe,
- owce hodowlane ras merynos polski, merynos polski w starym typie, merynos polski barwny.

W przypadku drobiu ocenie podlegały kury nioski, mięsne, kaczkę typu pekin, gęsi hodowlane i towarowe.

W sobotę odbyła się komisyjna ocena bydła mlecznego, mięsnego, drobiu i owiec.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda wraz z małżonką zaszczylicili swoją obecnością XLII Międzynarodowe Targi Rolno-Przemysłowe Agro-Tech w Minikowie.

Pierwszego dnia Targów odbyła się konferencja pt. „Dorobek hodowlany zwierząt gospodarskich na przestrzeni dwóch dekad – innowacyjność w hodowli zwierząt”, podczas której prelegentami byli dr hab. inż. Mariusz Bogucki, który przedstawił prezentację nt. „Rozwoju hodowli bydła w Polsce na przestrzeni ostatnich dwóch dekad” oraz dr inż. Mirosław Banaszak, który omówił „XX lat polskiego drobiarstwa”. Na koniec konferencji starszy specjalista ds. produkcji zwierzęcej – Anna Mońko, opowiedziała o wystawach hodowlanych zwierząt gospodarskich na przykładzie województwa kujawsko-pomorskiego.

Na zakończenie pierwszego dnia Wystawy hodowcy zostali zaproszeni na spotkanie sieciujące, podczas którego mogli wymienić się swoimi doświadczeniami oraz nawiązać współpracę. Natomiast drugiego dnia przeprowadzono konkurs młodego hodowcy, a także wręczono nagrody wyróżnionym hodowcom – w szczególności właścicielom czempionów i wiceczempionów. Wydarzenie było połączone z pokazem nagrodzonych zwierząt.

Zdjęcia:

Źródło: <https://www.kpodr.pl/xx-regionalna-kujawsko-pomorska-wystawa-zwierzat-hodowlanych/>